

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Oppimisen tuessa ajankohtaista - infotilaisuus

Informationstillfälle om aktuellt om stöd för lärande

Tervetuloa! Välkommen!

Opetushallituksen turvallisemman tilan periaatteet (1/2)

- **Syrjinnästä vapaa alue:** Emme hyväksy syrjintää tai häirintää missään muodossa. Arvostamme kaikkia yhdenvertaisina ja kunnioitamme moninaisuutta.
- **Itsemäärittely- ja määrittelemättömyysoikeus:** Kunnioita jokaisen oikeutta määritellä tai olla määrittelemättä itsensä. Älä tee oletuksia kenenkään ominaisuuksista.
- **Hyväntahtoisuus:** On inhimillistä tehdä virheitä. Erehtyä saa, ja kysymällä asiat selviävät. Oletuksena on, että kaikki osallistuvat keskusteluun hyväntahtoisesti omista lähtökohdistaan.
- **Kunnioitus:** Jokaisella on oikeus omaan mielipiteeseensä ja velvollisuus kunnioittaa muiden mielipiteitä. Syrjivät asenteet eivät ole mielipiteitä.

Utbildningsstyrelsens principer för tryggare rum (1/2)

- **Område fritt från diskriminering:** Vi godkänner inte diskriminering eller trakasserier i någon form. Vi respekterar alla människor och värdesätter mångfald.
- **Undvik antaganden:** Respektera alla människors rätt att definiera eller inte definiera sig själva. Gör inte antaganden utgående från någons personliga egenskaper.
- **Var välvillig:** Det är mänskligt att göra misstag. Det är tillåtet att göra fel och att ställa frågor. Utgå från att alla deltar i diskussionen med en välvillig inställning utifrån sitt eget utgångsläge.
- **Visa respekt:** Var och en har rätt till sin egen åsikt och en skyldighet att respektera andras åsikter. Diskriminerande inställningar är inte åsikter.

Opetushallituksen turvallisemman tilan periaatteet (2/2)

- **Puheeksi ottaminen:** Ota asiat puheeksi. Itsestään selvyyksiä ei ole olemassa. Opettele sekä antamaan että vastaanottamaan kunnioittavaa ja rakentavaa palautetta.
- **Tilan antaminen:** Anna tilaa toisille. Huolehdi että kaikki tulevat keskustelussa kuulluksi ja pääsevät osalliseksi.
- **Itsestä huolehtiminen:** Huolehdi omasta jaksamisestasi itsellesi sopivilla tavoilla!
- **Jos havaitset syrjintää, rasismia tai häirintää, puutu tilanteeseen.**

Utbildningsstyrelsens principer för tryggare rum (2/2)

- **För på tal:** För saker på tal. Det finns inga självklarheter. Lär dig att både ge och ta emot respektfull och konstruktiv respons.
- **Ge plats:** Ge plats åt andra. Försäkra dig om att alla får sin röst hörd och kan delta i diskussionen.
- **Ta hand om dig själv:** Ta hand om ditt eget välmående på sätt som passar dig!
- **Om du bevittnar diskriminering, rasism eller trakasserier, ingrip i situationen.**

Infotilaisuuden tallenne ja esitysmateriaali

- Tilaisuus tallennetaan ja tallenne on katsottavissa 2 viikon ajan
- Osallistujat eivät saa tehdä tilaisuudesta tallennetta
- Esitysmateriaali tallennetaan [Purje-verkoston verkkosivuilta löytyvälle Padlet-sivulle](#)
- Tallenne ja esitysmateriaali lisätään myös Purje-Seglet -verkoston sähköiseen työtilaan verkoston jäsenten tutustuttavaksi

Inspelning av informations-tillfället och material

- Tillfället spelas in och kan ses under två (2) veckor efter tillfället.
- Deltagarna får inte själva spela in informationstillfället.
- Presentationsmaterialet läggs in under [Padlet-länken på webbplatsen för nätverket Seglet](#).
- Inspelningen och materialet läggs även in på nätverket Purje-Seglets digitala plattform och är tillgängligt där för nätverkets medlemmar.

Infotilaisuuden kulku

Suomenkielinen ohjelma klo 14-14.45:

- Ajankohtaisia tukimateriaaleja sekä muu oppimisen tuen toimeenpanon tuki syksyllä 2026
- Tuen prosessi ja mallilomakkeet paikallisen ratkaisujen tukena
- Varhennettu oppivelvollisuus ja perusopetuksen järjestäminen oppilaalle, jolla on oppimiskykyyn vaikuttava vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite – moniammatillisen ja monialaisen yhteistyön periaatteet

Kaksikielinen ohjelma klo 14.45-15.15:

- Ajankohtaista KOSKI-palvelussa
- Ajankohtaista valtiosuoksista

Presentationens innehåll

Presentation på svenska kl. 15.15-16.00:

- Aktuellt stödmaterial och annat stöd för implementering under hösten 2026
- Processen och modellblanketterna för stöd för lärande som stöd för lokala lösningar
- Tidigarelagd läroplikt och ordnande av grundläggande utbildning för en elev med en funktionsnedsättning, sjukdom eller begränsad funktionsförmåga som påverkar inlärningsförmågan – principer för yrkesövergripande och sektorsövergripande samarbete

Tvåspråkiga presentationer kl. 14.45-15.15:

- Aktuellt i KOSKI-tjänsten
- Aktuellt i anknytning till statsandelar

Kysymyksiä infotilaisuuden aiheista

- Ilmoittautumisen yhteydessä on voinut esittää ennakkokysymyksiä, joihin pyritään vastaamaan joko esityksen lomassa tai erikseen esityksen lopussa.
- Tilaisuuden aikana on Q&A-osio käytössä, jonne voi laittaa kysymyksiä.
- Emme välttämättä ehdi vastaamaan kaikkiin kysymyksiin tilaisuuden aikana, joten tarvittaessa voitte laittaa kysymyksen meille:

esiopetus@oph.fi

perusopetus@oph.fi

Frågor i anknytning till evenemangets teman

- I samband med anmälan att delta var det möjligt att ställa frågor i anknytning till de teman som behandlas under evenemanget. Vi besvarar frågorna antingen i innehållet i presentationerna eller separat i slutet av evenemanget.
- Under evenemanget är det möjligt att skriva in frågor i Q&A-funktionen.
- Vi hinner eventuellt inte besvara alla frågor under evenemangets gång. Frågor som inte hinner besvaras kan skickas till:

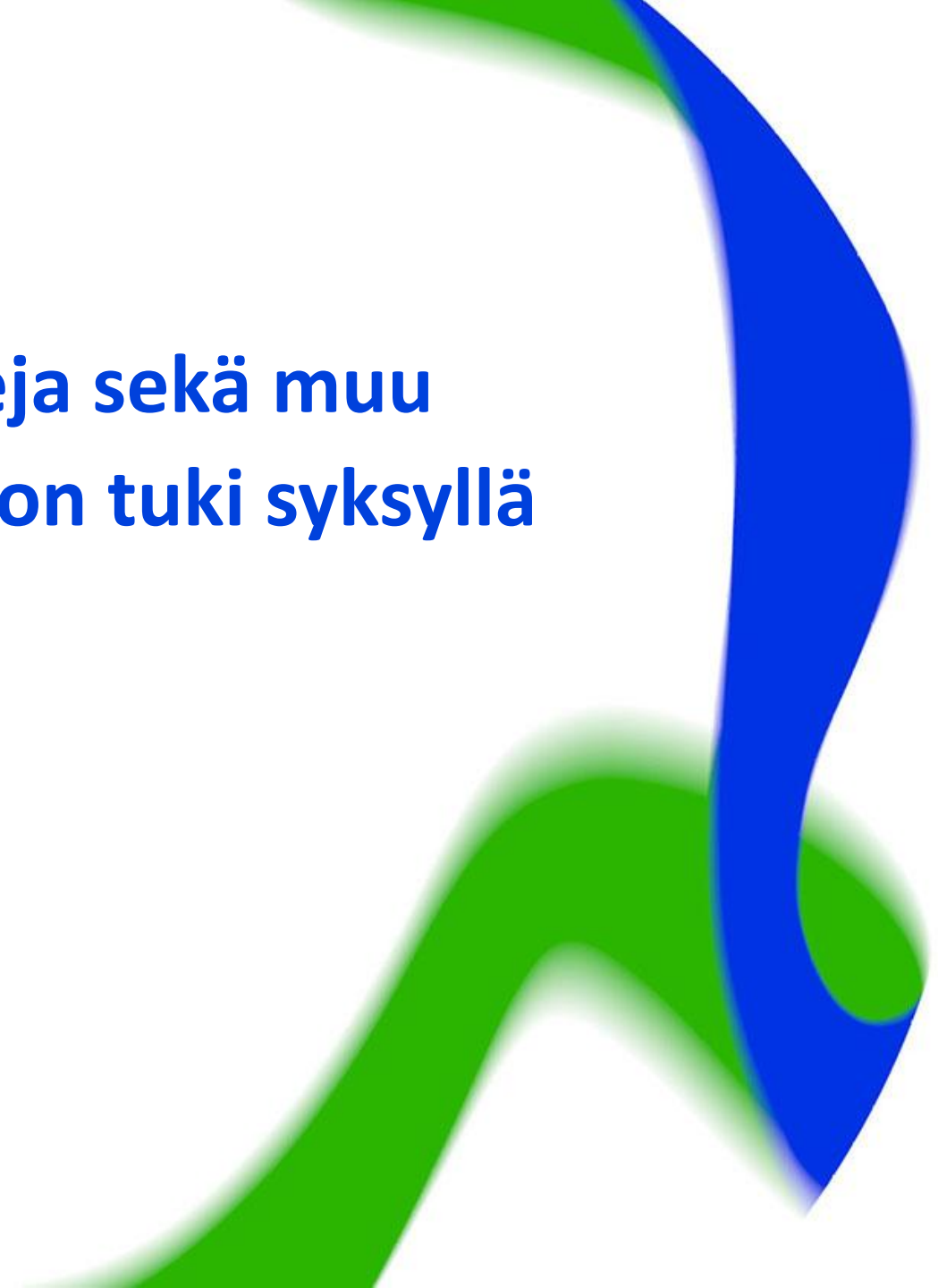
utbildning@oph.fi

Suomenkielinen ohjelma

(klo 14–14.45)

**Ajankohtaisia tukimateriaaleja sekä muu
oppimisen tuen toimeenpanon tuki syksyllä
2026**

Opetushallituksen tukea syksyllä 2026

- Ajankohtaiset ja tulossa olevat tukimateriaalit:
  - Sairaalaopetus ja konsultatiivinen sairaalaopetuspalvelu
  - Apuvälineet
  - Esiopetuksen poikkeava järjestäminen
- Tutkijavideoita ja podcasteja
  - Keinoja haastaviin vuorovaikutustilanteisiin
  - Kouluun kiinnittyminen ja koulumotivaatio

Oppimisen tuessa ajankohtaista –infotilaisuudet syksyllä 2026

Oppimisen tuessa ajankohtaista -infotilaisuudet jatkuvat syksyllä seuraavasti:

- 8.10. klo 14–15.30
  - aiheena mm. sairaalaopetus ja konsultatiivinen sairaalaopetuspalvelu
  - Ilmoittautuminen: [Oppimisen tuessa ajankohtaista - infotilaisuus](#)
- 19.11. klo 14–15.30
  - aiheena mm. opetukseen osallistumiseen edellyttämät apuvälineet sekä oppimista tukevat ryhmäkohtaiset apuvälineet, tulkitsemispalvelut ja avustajapalvelut
  - Ilmoittautuminen: [Oppimisen tuessa ajankohtaista – infotilaisuus](#)

Purje-verkosto

- Purje-verkoston toiminta jatkuu edelleen varhaiskasvatuksen ja opetuksen järjestäjien tukena.
  - Suomen- ja ruotsinkielinen verkosto tapaavat erikseen.
- Verkoston tapaamisissa keskitytään entistä enemmän kehittämiseen.
  - Tavoitteena kuulla ja jakaa hyviä toimintatapoja, pohtia yhdessä ratkaisuja mahdollisiin haasteisiin ja verkostoitua muiden toimijoiden kanssa.
- Syyslukukauden ensimmäinen Purje-verkoston tapaaminen on to 27.8. klo 14-15.30.
  - Aiheena: Inklusiivisen toimintakulttuurin rakentuminen – Miten tukea toteutetaan, arvioidaan ja uudelleen suunnitellaan?
  - Osallistumislinkki löytyy Purje-verkoston Teams-kanavalta.

[Purje – varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen oppimisen tuen verkosto | Opetushallitus](#)

SAVE THE DATE:

Purje-Seglet-verkoston tapaaminen ja tutkijaseminaari

- Torstaina 10.12. järjestetään ensimmäinen Purje-Seglet-verkoston live-tapaaminen sekä avoin tutkijaseminaari
- Päivän teemana on lapsen ja oppilaan osallisuus tuen järjestämisessä.
- Aamupäivällä Purje-Seglet-verkoston jäsenet pääsevät keskustelemaan yhdessä päivän teemasta sekä sen käytännön ratkaisuista.
- Iltapäivällä pidetään viime vuoden tapaan tutkijaseminaari, jossa puhujina on alan asiantuntijoita.
- Ilmoittautuminen avautuu syyskuussa

Linkkejä materiaaleihin

- [Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuki](#)
- [Oppimisen ja koulunkäynnin tuki perusopetuksessa](#)
- [Esiopetuksen tuen mallilomakkeet ja prosessikuvaukset](#)
- [Perusopetuksen tuen mallilomakkeet ja prosessikuvaukset](#)
- [Perusopetuksen oppimisen tuen käsitteistö](#)
- [Esiopetuksen oppimisen tuen kaaviokuvat](#)
- [Perusopetuksen oppimisen tuen kaaviokuvat | Opetushallitus](#)
- [Blogi: Käyttäytymisellä reagoivien lasten tarpeisiin voidaan vastata kouluissa ja päiväkodeissa](#)
- [Oppimisen tuen sanasto englanniksi](#)

**Esi- ja perusopetuksen tuen
mallilomakkeet ja prosessikuvaukset
paikallisten ratkaisujen tukena**

Opetushallituksen päivitettyt mallilomakkeet

- Päivitettyt esi- ja perusopetuksen tuen mallilomakkeet:
  - Lapsikohtaisen tuen toteuttamista koskeva suunnitelma esiopetuksessa
  - Tukea koskeva päätös esiopetuksessa
  - Oppilaskohtaisen tuen toteuttamista koskeva suunnitelma perusopetuksessa
  - Oppilaskohtaisen tuen toteuttamista koskevan suunnitelman liitteet
  - Tukea koskeva päätös perusopetuksessa

[Esiopetuksen tuen mallilomakkeet ja prosessikuvaukset | Opetushallitus](#)

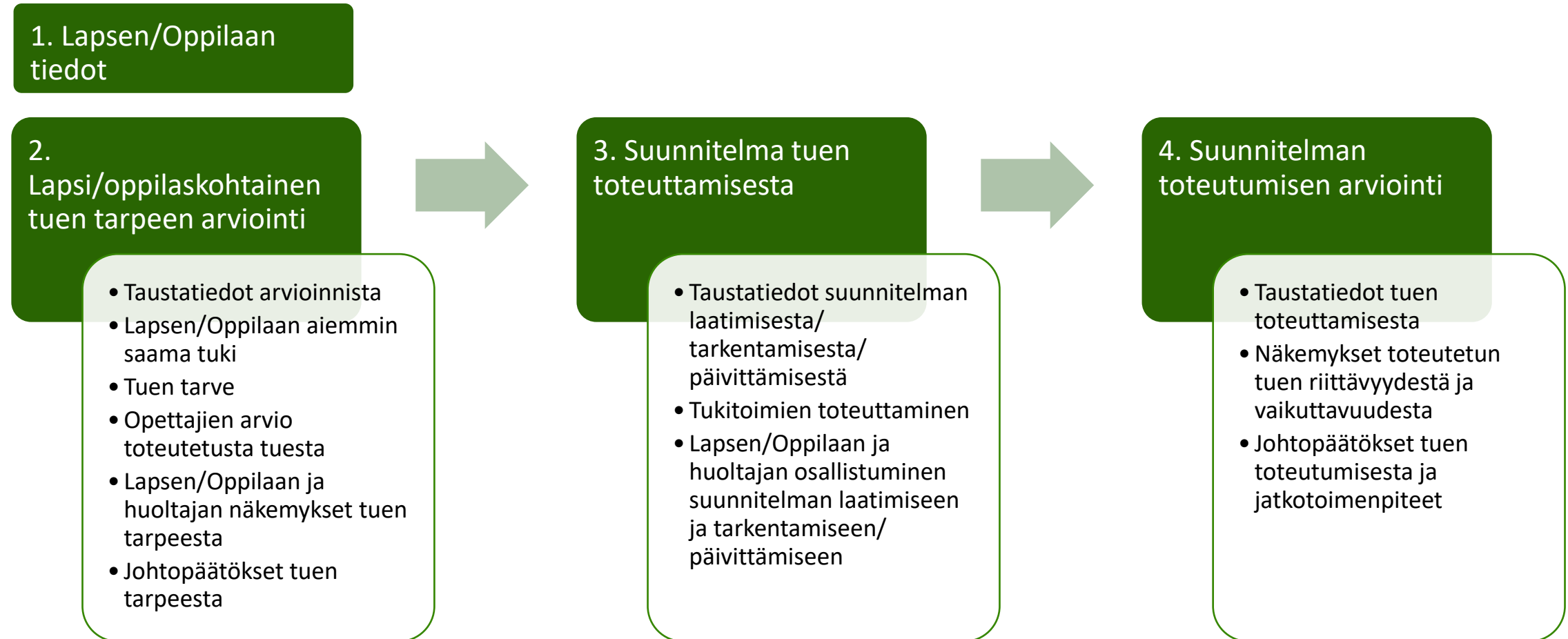
[Perusopetuksen tuen mallilomakkeet ja prosessikuvaukset | Opetushallitus](#)

Mallilomakkeen tarkoitus ja päivitystarpeet

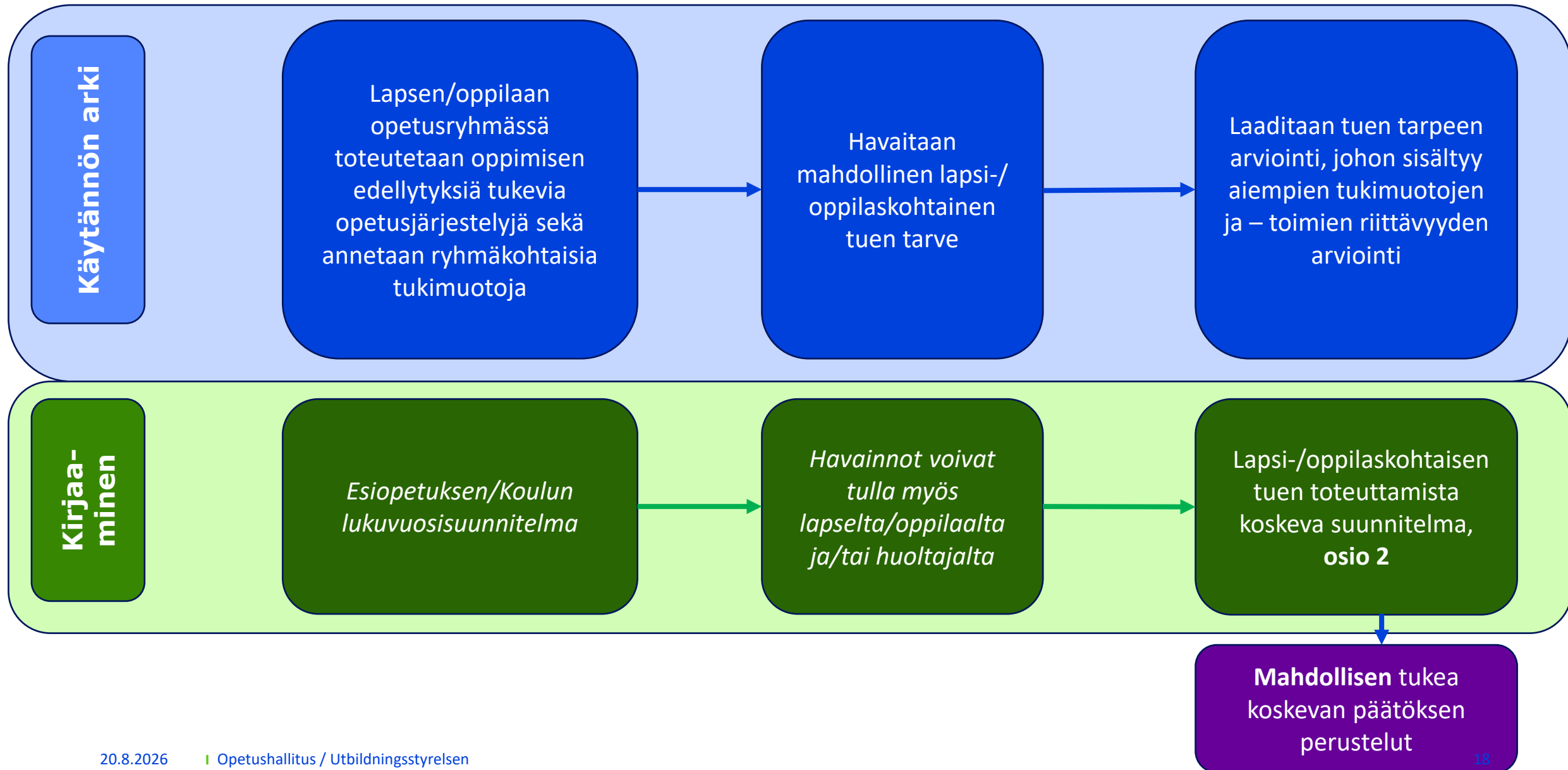
- Opetushallituksen mallilomakkeet toimivat sananmukaisesti **malleina, joiden pohjalta opetuksen järjestäjät voivat laatia omat paikalliset** lomakkeensa/tiedonkeruunsa.
  - Opetushallitus ei määrää paikallisesti käytettäviä lomakkeita vaan asiakirjoihin liittyvät ratkaisut on tehtävä paikallisesti sovittujen prosessien ja ohjeiden mukaisesti.
  - Opetushallitus ei myöskään laadi esimerkkiversioita mallilomakkeiden täytöstä vaan se kuuluu paikalliseen toimeenpanoon.
- Paikallisen opetuksen järjestäjän tulee huolehtia, että tarvittavat asiasisällöt kirjataan ja arkistoidaan asianmukaisesti.
  - Paikallinen opetuksen järjestäjä voi hyödyntää tietojärjestelmiä tai käyttää suoraan mallilomakkeiden versioita.
- Mallilomakkeiden päivitystarpeet pohjautuivat lainsäädännön muutoksiin sekä kentältä ja Lupa- ja valvontavirastolta (LVV) saatuihin palautteisiin.

Opetushallituksen mallilomake:

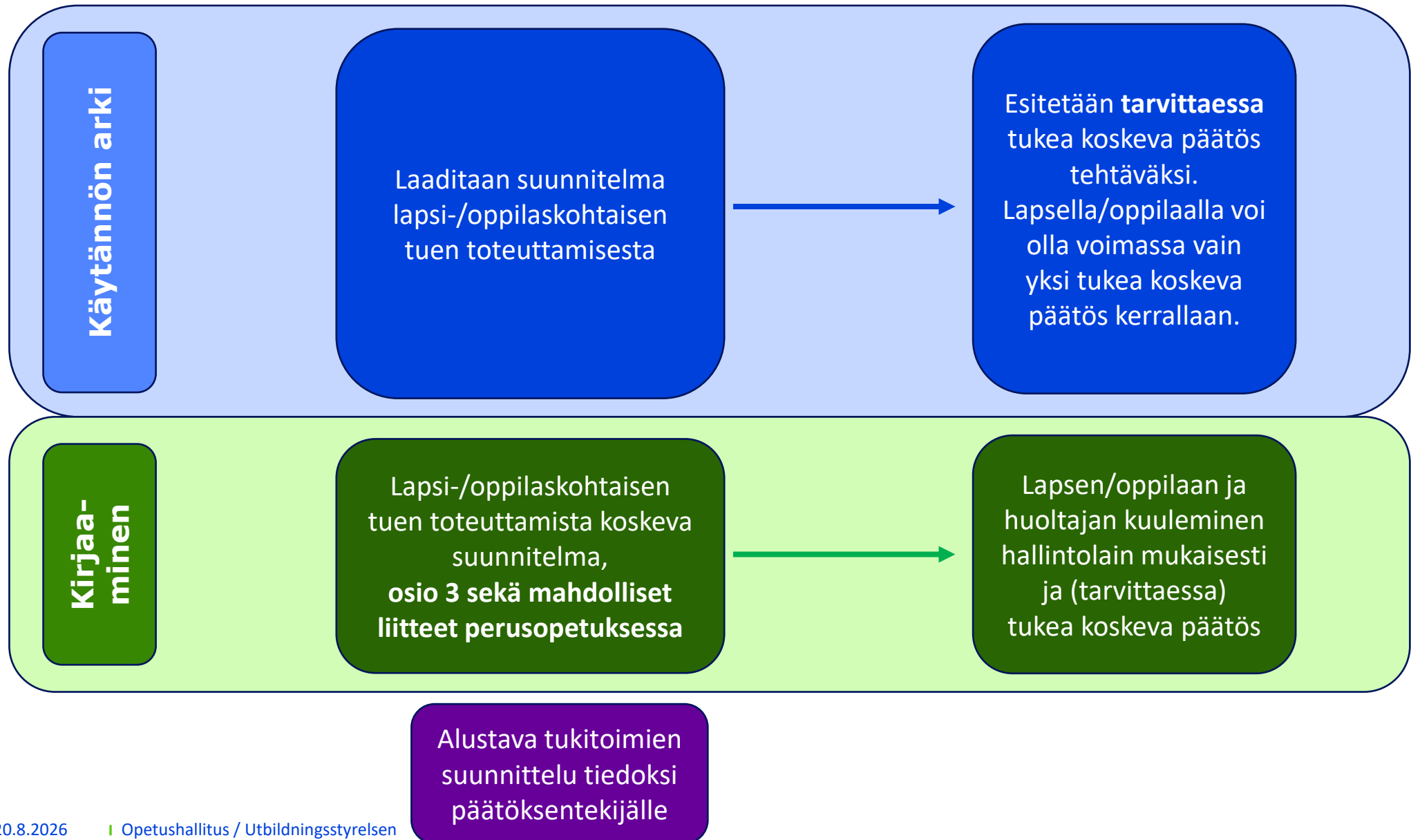
Lapsi/Oppilaskohtaisen tuen toteuttamista koskeva suunnitelma

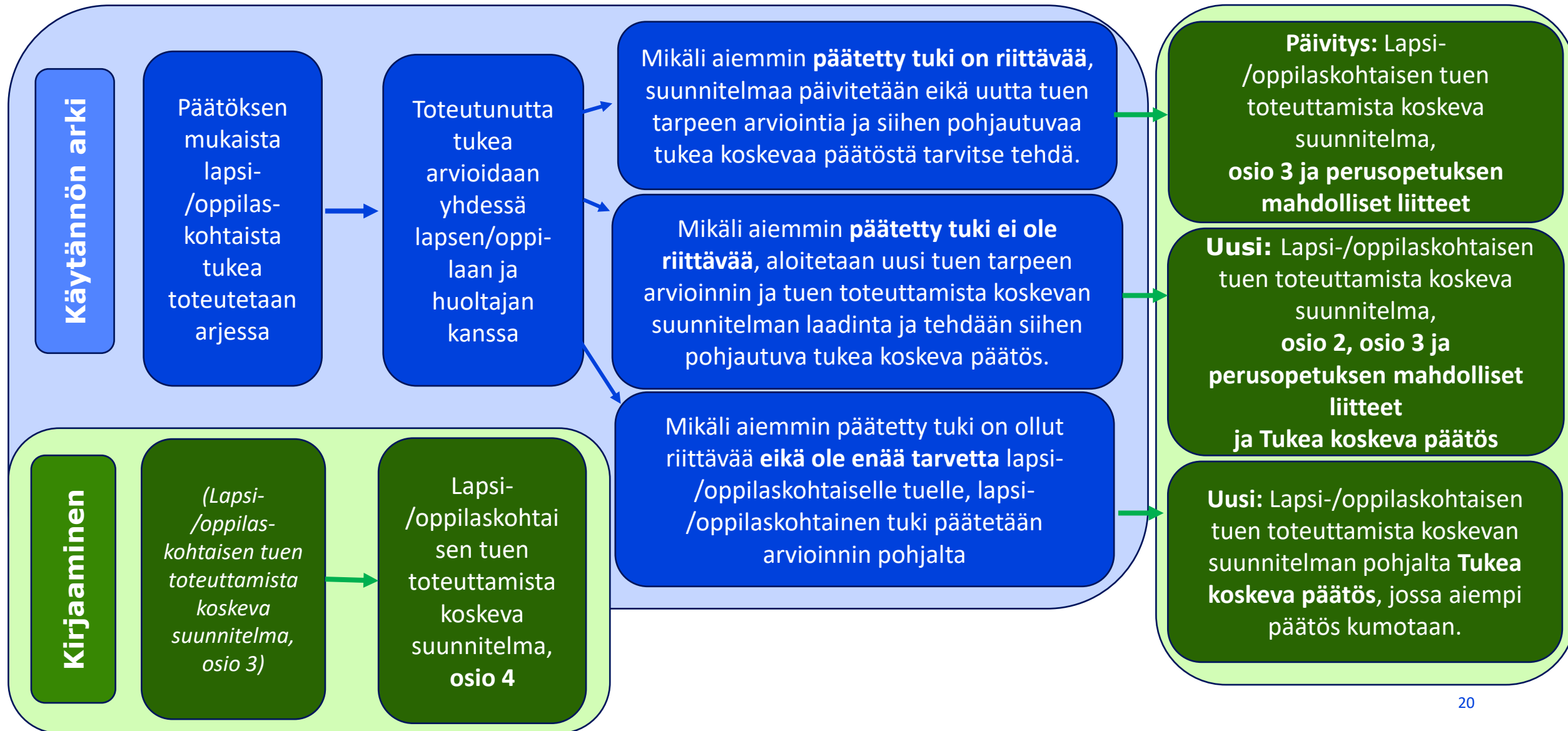
Lapsen/oppilaan tuen polku prosessina ennen tukea koskevaa päätöstä (1/2)

Lapsen/oppilaan tuen polku prosessina ennen tukea koskevaa päätöstä (2/2)

Lapsen/oppilaan tuen polku prosessina tukea koskevan päätöksen ja tuen toteuttamisen jälkeen

Miten ja kuinka usein tuen toteuttamista koskevaa suunnitelmaa voidaan päivittää?

Onko säädetty, missä vaiheessa lukuvuotta tulee päivittää?

- Tuen toteuttamista koskevaa suunnitelmaa tarkennetaan/päivitetään aina **tarpeen mukaan**. Tarkoitus on, että suunnitelma ohjaa tuen järjestämistä lapsen/oppilaan tarpeiden mukaisesti.
- Suunnitelmaa tarkennetaan/päivitetään usein tuen toteuttamista koskevan arvioinnin (osio 4) perusteella. *Suunnitelman toteutumista ja tukitoimien riittävyttä on arvioitava tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran lukuvuodessa, oppilaan tuen tarpeiden mukaiseksi. Tätä useammin se on tarkistettava, jos oppilaan tarpeet sitä edellyttävät.* (perusopetuslaki 20 e §)
- Suunnitelman toteutumisen arvioinnin ja päivittämisen/tarkentamisen ajankohtaa lukuvuoden aikana ei ole säädetty.

Kirjataanko uusi suunnitelma samalle, jo tehdylle asiakirjalle/lomakkeelle? Entä arviointi? Mitä tarkoitetaan versioilla, esim. mikä on uusi versio?

- Lapsen/oppilaan tuen toteuttamista koskevan suunnitelman osio 3:n tarkoituksena on toimia nimensä mukaisesti tuen toteuttamisen suunnitelmana käytännön arjessa. Tämä tarkoittaa, että aiemmin kirjattua osiota 3 voidaan tarkentaa/päivittää **tarpeen mukaan koko esiopetuksen/perusopetuksen ajan**.
- Riippuen siitä, miten ja missä asiakirjaa laaditaan (esim. Wilma), on paikallisesti ratkaistava kuinka tarkentaminen/päivittäminen tehdään.
  - Esim. paikallisesti voidaan päättää, että aiemmasta asiakirjasta otetaan uusi kopio, johon osion 3 tarkentaminen/päivittäminen tehdään. Tällöin osio 2 pysyy ennallaan ellei koko päätösprosessia aloiteta alusta uuden päätöksen tekemistä varten.
- Tärkeää on huolehtia, että suunnitelmassa on selkeästi kirjattuna **laatimis- ja päivittämisspivämäärät**, jolloin voidaan liittää muut asiakirjan osat (esim. tuen tarpeen arviointi (osio 2) ja mahdolliset perusopetuksen liitteet) oikeaan suunnitelmaan.
- Osio 4 laaditaan aina tuen toteuttamisen jälkeen ja se liittyy aina siihen suunnitelmaan, jonka pohjalta lapsen/oppilaan tukea annetaan.
- Puhuttaessa suunnitelman eri versioista, tulee miettiä mikä on **uuden version tarkoitus**; voimassa olevan päätöksen mukaisen tuen toteuttamisen tarkentaminen/päivittäminen vai uusi päätös aiemman asiakirjan pohjalta

Lapsen, oppilaan ja huoltajan osallisuus tuen prosessissa

Lapsen/oppilaan ja huoltajan osallistuminen

- Esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteiden mukaisesti opetus järjestetään inklusiivisten periaatteiden mukaan, jolloin lapsen/oppilaan osallisuudella on iso merkitys.
- Mallilomakkeet muistuttavat, että lain ja perusteiden mukaan **lapsen/oppilaan mielipiteet on selvitettävä, ja lapselle/oppilaalle sekä huoltajille on annettava mahdollisuus osallistua arviointiin ja suunnitteluun.**
- Mallilomakkeet mahdollistavat myös **suunnitelman toteutumisen, riittävyden ja vaikuttavuuden arvioinnissa lapsen/oppilaan ja huoltajien näkemyksen huomioimisen.**

Lapsen/oppilaan ja huoltajan kuuleminen

- Huomioitavaa on, että arvioinnissa ja suunnittelussa ei ole kyseessä hallintolain mukainen kuuleminen mahdollista päätöstä varten. **Jos tarvitaan hallintopäätöstä, niin päätöstä varten kuuleminen tapahtuu hallintolain ja paikallisten prosessien mukaisesti.**
- Kuulemiseen ei ole tulossa valtakunnallista lomaketta, mutta lisätietoa löytyy
  - [Hallintopäätösprosessi: Tukea koskeva päätös tai päätös esiopetuksen poikkeavasta järjestämisestä | Opetushallitus](#)
  - [Hallintopäätösprosessi: Tukea koskeva päätös | Opetushallitus](#)
- Hallintopäätös annetaan tiedoksi ensisijaisesti sähköisesti (Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa, muutos astunut voimaan 14.4.2026). Sähköinen tiedoksianto edellyttää, että päätöksentekijätaho on ottanut suomi.fi-palvelun käyttöön. Lisätietoja: [Sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskevan sääntelyn toimeenpano kynn...](#)

Mitä tukea koskevassa päätöksessä päätetään?

- Esiopetuksessa tukea koskevassa päätöksessä päätetään **lapsikohtaisista tukitoimista** (perusopetuslaki 20 c §).
- Perusopetuksessa tukea koskevassa päätöksessä päätetään **oppilaskohtaisista tukitoimista tai opetuksen järjestämiseen liittyvistä poikkeavista toimista** (perusopetuslaki 20 c §, 20 h § ja 20 i §).
- Tukea koskevassa päätöksessä ei päätetä opetusryhmästä tai koulusta/esiopetuksen järjestämispaikasta eikä myöskään terapian järjestämisestä esiopetus/koulupäivän aikana. Jos erityisluokkaopetusta koskevan päätöksen vuoksi oppilaan koulu vaihtuu, tulee siitä tehdä päätös oppilaaksi ottamisesta.
- Opetushallituksen tukea koskeva päätös –mallilomakkeissa on kaikki päätöksenteon kannalta välttämättömät tiedot tuotu esiin
  - [Tukea koskeva päätös esiopetuksessa.docx](#)
  - [Tukea koskeva päätös perusopetuksessa.docx](#)

Salassa pidettävä (perusopetuslaki 40 § 3 mom)

1

Tukea koskeva päätös esiopetuksessa

Opetuksen järjestäjän nimi
Päätöksen päivämäärä ja diaari/tunniste
Lapsen nimi
Lapsen syntymäaika

Kuuleminen

Lasta ja hänen huoltajaansa/huoltajiansa/laillista edustajaansa on kuultu ennen tämän päätöksen tekemistä.
Kuulemisen ajankohta
Päivämäärä(t)

Päätös

Lapsen nimi

☐ Annetaan ☐ Ei anneta
lapsikohtaisia tukitoimia.

Lapsikohtaisia tukitoimia (perusopetuslaki 20 c §) annetaan seuraavasti:

Erityisopettajan antama opetus

☐ Säännöllinen erityisopettajan opetus osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä

☐ Kokoaikainen erityisopettajan opetus pienryhmässä
Kuvaus opetuksen järjestämisestä

Tulkitsemis- ja avustajapalvelut sekä apuvälineet

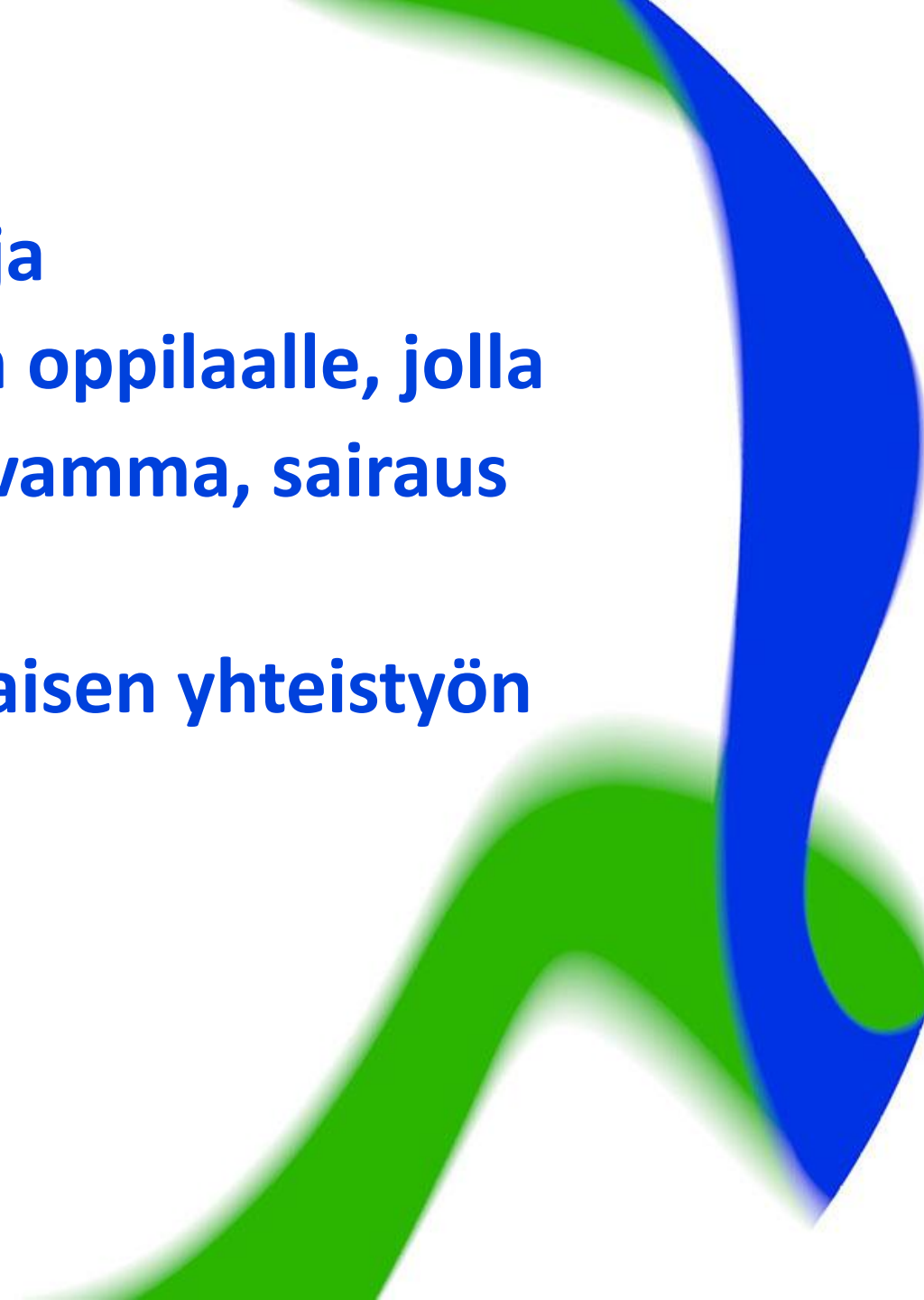
☐ Tulkitsemispalvelut
Kuvaus tulkitsemispalvelusta

Opetushallitus 2026

Millaisia käytäntöjä esi- ja alkuopetusikäisiä, lapsi- ja oppilaskohtaista tukea saavia oppilaita yhdistävän luokan erityisopetuksessa pitäisi ottaa huomioon?

- **Opetusryhmien** muodostamisessa huomioidaan perusopetuslain 20 g §, kun esiopetus järjestetään perusopetuksen toimesta ja rehtori vastaa siitä
  - Erityisopettajan kokoaikaisesti opettamassa pienryhmässä saa olla enintään 10 lasta, joilla on esiopetuksen tai perusopetuksen tukea koskeva päätös erityisopettajan opetuksesta pienryhmässä.
  - Erityisopettajan kokoaikaisesti opettamassa pienryhmässä saa olla enintään 8 lasta, joilla on päätös varhennetusta oppivelvollisuudesta tai joiden perusopetus järjestetään oppiaineittain perusopetuslain 20 i § mukaisesti.
- Opetus suunnitellaan ja järjestetään esiopetukseen osallistuvien lasten osalta **paikallisen esiopetuksen opetussuunnitelman** mukaisesti ja alkuopetukseen osallistuvien oppilaiden osalta **paikallisen perusopetuksen opetussuunnitelman** mukaisesti.
- Esiopetukseen osallistuville lapsille laaditaan **lapsikohtaisen tuen toteuttamista koskeva suunnitelma** ja alkuopetukseen osallistuville **oppilaskohtaisen tuen toteuttamista koskeva suunnitelma**
- Esiopetukseen osallistumisen lisäksi lapsilla on tarvittaessa oikeus osallistua varhaiskasvatukseen, ja mahdollinen **varhaiskasvatuksessa annettava tuki tulee yhteensovittaa esiopetuksessa annettavan tuen kanssa** ja se on kirjattava lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan.

**Varhennettu oppivelvollisuus ja
perusopetuksen järjestäminen oppilaalle, jolla
on oppimiskykyyn vaikuttava vamma, sairaus
tai toimintakyvyn rajoite
– moniammatillisen ja monialaisen yhteistyön
periaatteet**

Mitä tarkoittaa

varhennettu oppivelvollisuus?

- Oppivelvollisuus alkaa vuotta säädettyä aikaisemmin eli sinä vuonna, kun lapsi täyttää 6 vuotta. Ensimmäisen oppivelvollisuusvuoden lapsi osallistuu esiopetukseen.
  - Mahdollisuus osallistua esiopetukseen myös vuotta ennen oppivelvollisuuden alkua eli sinä vuonna, kun lapsi täyttää 5 vuotta
- Lapsille, joilla on oppimiskykyyn ja kokonaiskehitykseen vaikuttava vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite

perusopetuksen järjestäminen oppilaalle, jolla on oppimiskykyyn vaikuttava vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite?

- Oppilaille, joilla on oppimiskykyyn ja kokonaiskehitykseen vaikuttavan vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite ja joille on tehty varhennetun oppivelvollisuuden päätös
- Oppilaille, joilla ilmenee oppimiskykyyn ja kokonaiskehitykseen vaikuttavan vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite perusopetuksen aikana ja joille olisi tehty varhennetun oppivelvollisuuden päätös 5- tai 6-vuotiaana
- Oppilaalla on tosiasiallinen tarve sekä oppilaskohtaisille tukitoimille että poikkeamiselle perusopetuksen oppimäärästä tai opetussuunnitelman perusteista taikka opetuksen järjestämiselle toiminta-alueittain.

Varhennetun oppivelvollisuuden ja perusopetuslain 20 i § mukaisen opetuksen tarpeen arviointi 1.8.2026 alkaen

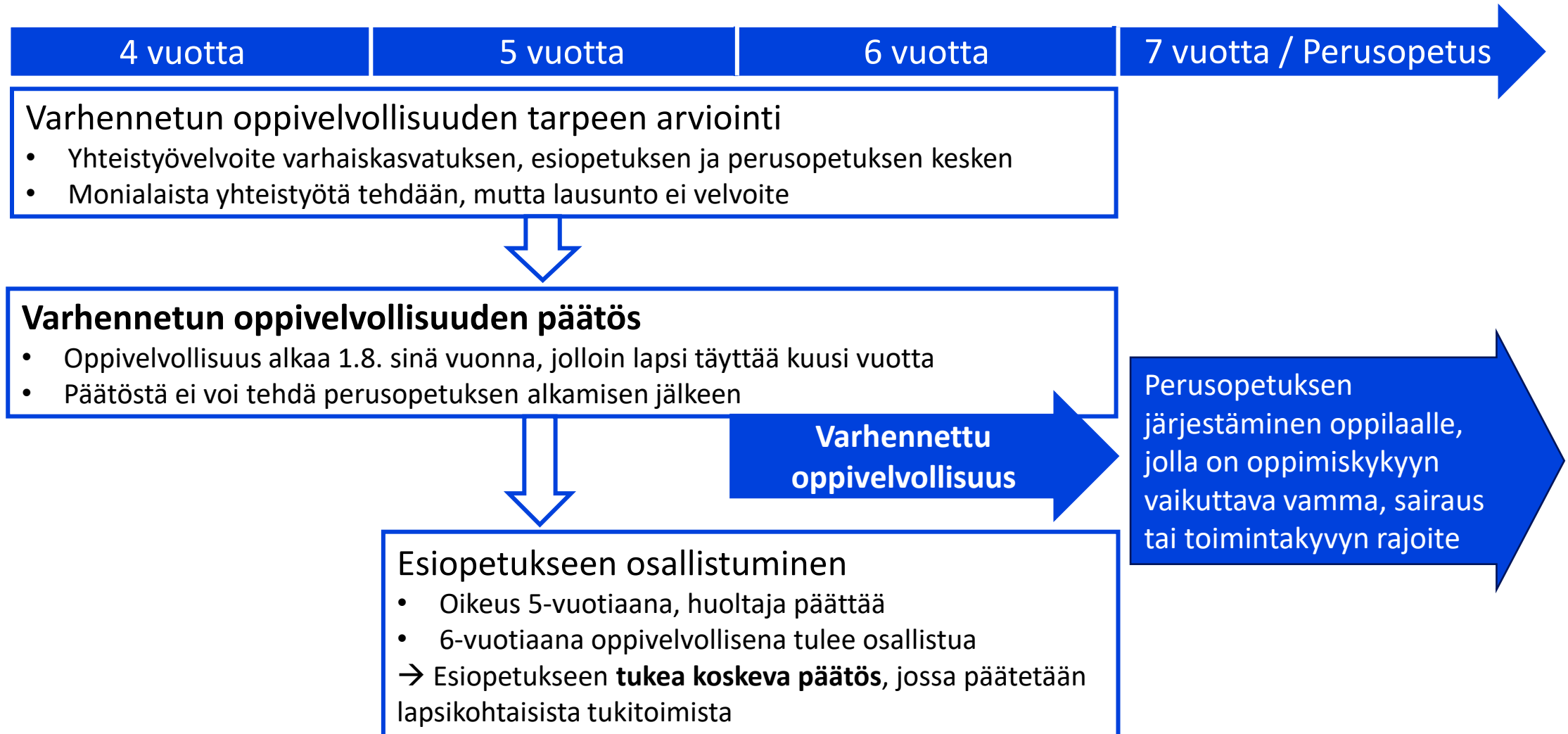
- Varhennetun oppivelvollisuuden tarpeen ja perusopetuslain 20 i § mukaisen opetuksen järjestämisen tarpeen **yhteisesti tehdyssä arvioinnissa** muodostetaan yhteistä ymmärrystä oppimisen tuen jatkumosta.
  - Yhteistyötä tehdään varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen kesken.
  - Yhteistyötä tehdään monialaisesti (esim. lasta/oppilasta hoitava taho, opiskeluhuolto).
- Varhennetun ja Pol 20 i § mukaisen opetuksen tarpeen arvioinnissa ensisijaisesti arvioidaan, onko oppilaalla oppimiskykyyn vaikuttava vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite.
  - Tämän arvioinnin jälkeen arvioidaan, millaisilla tukitoimilla ja muilla järjestelyillä lasta/oppilasta tulee tukea.

Varhennetun oppivelvollisuuden ja perusopetuslain 20 i § mukaisen opetuksen päättämisen keskeiset periaatteet

1.8.2026 alkaen

- Pidennetyn oppivelvollisuuden päätökset tulee tarkistaa uuden lainsäädännön mukaisiksi 1.-31.8.2026.
  - Esiopetuksessa päätös varhennetusta oppivelvollisuudesta (oppivelvollisuuslaki 2 §)
  - Perusopetuksessa tukea koskeva päätös (Pol 20 f §), jossa päätetään perusopetuksen järjestämisestä oppiaineittain tai toiminta-alueittain oppilaalle, jolla on oppimiskykyyn vaikuttava vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite (Pol 20 i §)
- Oikeus varhennettuun oppivelvollisuuteen ja perusopetuksen järjestämiseen Pol 20 i § mukaisesti on myös niillä lapsilla/oppilailla, joilla ei ole aiempaa päätöstä pidennetystä oppivelvollisuudesta.
- Päätös varhennetusta oppivelvollisuudesta ei ole voimassa enää perusopetuksen alkaessa.

Varhennettu oppivelvollisuus lapselle, jolla on oppimiskykyyn vaikuttava vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite

Perusopetuksen järjestäminen 20 i § mukaan oppilaalle, jolla on oppimiskykyyn vaikuttava vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite

6 vuotta

7 vuotta / Perusopetus

Varhennettu oppivelvollisuus

Varhennetun
oppivelvollisuuden päätös

Perusopetuksen järjestäminen oppilaalle, jolla on oppimiskykyyn vaikuttava vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite

Tukea koskevassa päätöksessä
(20 f §) päätetään

Oppiaineittain järjestettävä opetus (20 i §)

- Oppilaskohtaisena tukitoimena erityisopettajan opetus (20 c §)
- Perusopetuksen oppimäärästä tai opetussuunnitelman tavoitteista poikkeaminen (20 h §)

[rahoituskerroin 2,75]

TAI

Toiminta-alueittain järjestettävä opetus (20 i §)

- Oppilaskohtaisena tukitoimena erityisopettajan opetus (20 c §)

[rahoituskerroin 4,76]

**Voiko pidennetyn oppivelvollisuuden päätöksen purkaa, ja miten se tehdään?
Aiheuttaako pidennetyn oppivelvollisuuden kumoaminen myöhemmin
hankaluuksia?**

**Voiko päätöksen 20 i § mukaisesta perusopetuksen järjestämisestä tehdä
myöhemmin perusopetuksessa?**

- Päätös pidennetystä oppivelvollisuudesta voidaan ja pitääkin purkaa. Jos oppilaalla ei ole oppimiskykyyn vaikuttavaa vammaa, sairautta tai toimintakyvyn rajoitetta, ei ole tarvetta tehdä päätöstä perusopetuksen järjestämisestä 20 i § mukaisesti
- Päätöksen purkaminen eli kumoaminen tehdään hallintolain mukaisesti tukea koskevassa päätöksessä (perusopetuksessa) eli esim. oppilas ja huoltaja tulee kuulla esitetystä päätöksestä. Päätöksessä päätetään arviointiin perustuen, että pidennetty oppivelvollisuus kumotaan ja oppilaalla ei ole tarvetta perusopetuksen järjestämiseksi perusopetuslain 20 i § mukaisesti. Päätös tulee perustella.
- Pidennetyn oppivelvollisuuden kumoaminen ei aiheuta oppilaalle myöhemmin hankaluuksia. Oikeus tarvittavaan tukeen tulee toteutua myös ilman 20 i § mukaista päätöstä tai esiopetuksessa varhennetun oppivelvollisuuden päätöstä.
- Päätös 20 i § mukaisesta perusopetuksen järjestämisestä voidaan myös tehdä myöhemmin perusopetuksen aikana, jos oppilaalla todetaan olevan tähän tarve. Päätöksen perusteet ovat samat kuin perusopetuksen alkaessa.

Voiko oppilaalle tehdä POL 20 i §:n mukaisen päätöksen, jos hän opiskelee ns. vaativan tuen erityisluokassa (max. 8 oppilasta) toimintakyvyn rajoitteen vuoksi, mutta oppilaalla ei ole tarvetta rajata oppimääriä?

- Perusopetuslain 20 i §:n mukaisiin opetusjärjestelyihin tulee siirtyä vasta silloin, kun oppilaan oppimiskykyyn vaikuttava vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite on sellainen, että se tosiasiallisesti edellyttää **sekä oppilaskohtaisia tukitoimia että poikkeamista perusopetuksen oppimäärästä tai opetussuunnitelman perusteista taikka opetuksen järjestämistä toiminta-alueittain.**
- Päätöstä POL 20 i § mukaisesta opetuksen järjestämisestä ei tehdä opetuksen järjestämispaikan perusteella.

**Voiko oppivelvollisuuden alkua lykätä nykylainsäädännön mukaan, vrt. entinen pidennetty oppivelvollisuus, ja millä perustein?
Missä tilanteissa tarvitaan psykologin lausunto opetuksen järjestämisestä? Entä tarvitaanko joissain tilanteissa erikseen lääkärin lausunto?**

- Perusopetuksen aloitusta voi myöhentää vuodella, jos se on lapsen edun mukaista. Perusopetuslain 27 § mukaisen päätöksen voi tehdä sekä lapselle, jolla on päätös varhennetusta oppivelvollisuudesta että lapselle, jolla sitä ei ole.
  - Lapsella on 7-vuotiaana **oikeus osallistua esiopetukseen vielä yhden lukuvuoden ajan vain**, jos hänelle on tehty Pol 27 § mukainen päätös perusopetuksen aloituksen myöhentämisestä.
- Perusopetuksen aloitusta voi myöhentää **vain perustellusta syystä ja tarkoin harkiten**.
  - Päätöstä ei voi tehdä siitä syystä, että perusopetuksessa ei olisi mahdollisuutta vastata 7-vuotiaan lapsen oppimisen ja koulunkäynnin tuen tarpeeseen.
  - Lapsen ei tarvitse olla ”koulukypsä” tai ”valmis kouluun” aloittaakseen perusopetuksessa
- **Psykologinen selvitys tarvitaan aina** myöhentämistä koskevan päätöksen perusteeksi ja lääketieteellinen selvitys tarvittaessa.

Kysyttävää?

varhaiskasvatus@oph.fi

esiopetus@oph.fi

perusopetus@oph.fi

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Kiitos!

Palautetta tilaisuudesta voi antaa:

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Ajankohtaista KOSKI-palvelussa Aktuellt i KOSKI-tjänsten

Heidi Sahlstedt / KOSKI-tiimi
koski@opintopolku.fi

Esi- ja perusopetuksen muutokset 1.8.2026 alkaen

Päätyvät tiedot viim. 31.8.2026

- Erityisen tuen päätös
- Pidennetty oppivelvollisuus
- Vammainen
- Vaikeasti vammainen

Ändringarna inom förskoleundervisningen och grundläggande utbildningen fr.o.m. 1.8.2026

Uppgifter som upphör senast 31.8.2026

- Beslut om särskilt stöd
- Förlängd läroplikt
- Handikappad
- Svårt handikappad

Esi- ja perusopetuksen muutokset 1.8.2026 alkaen

Uudet tiedot 1.8.2026 alkaen

- Varhennetun oppivelvollisuuden jakso (esiopetuksessa)
- ~~Opetuksen järjestäminen vamman, sairauden tai rajoitteen perusteella~~ → päivitetty nimeksi 'Opetus oppiaineittain (vamman, sairauden tai rajoitteen perusteella)'
- Opiskelee toiminta-alueittain → uusi nimi 'Opetus toiminta-alueittain (vamman, sairauden tai rajoitteen perusteella)' päivitetään piakkoin käyttöliittymään.
- Valmistavan opetuksen lisäopetus

Uusien päätösten mukaiset aikajaksot tulee olla tallennettuna KOSKI-palveluun 31.8.2026 mennessä.

Ändringarna inom förskoleundervisningen och grundläggande utbildningen fr.o.m. 1.8.2026

Nya uppgifter fr.o.m. 1.8.2026

- Period av tidigarelagd läroplikt (förskoleundervisning)
- ~~Ordnande av utbildning på grund av funktionsnedsättning, sjukdom eller begränsad funktionsförmåga~~ → namnet ändrats till 'Undervisning enligt läroämnen (på grund av funktionsnedsättning, sjukdom eller begränsning)'
- Studier enligt verksamhetsområde → nya namnet 'Undervisning enligt verksamhetsområden (på grund av funktionsnedsättning, sjukdom eller begränsning)' kommer att snart visas i användargränssnittet.
- Tilläggsundervisning för förberedande undervisning

Tilläggsuppgifterna enligt de nya besluten ska vara införda i KOSKI-tjänsten senast 31.8.2026.

Varhennetun oppivelvollisuuden jakso

- Jos oppilaalle on tehty hallinnollinen päätös varhennetusta oppivelvollisuudesta, pitää lisätiedoissa näkyä tieto varhennetun oppivelvollisuuden jakson aloituspäivästä. Varhennetun oppivelvollisuuden päätöksen saavalle tulee aina tehdä tukea koskeva päätös.

Period av tidigarelagd läroplikt

- Om ett administrativt beslut om tidigarelagd läroplikt har fattats för eleven, ska perioden av tidigarelagd läroplikt med startdatum anges i studierättens tilläggsuppgifter. För ett barn som har fått ett beslut om tidigarelagd läroplikt ska alltid ett beslut om stöd fattas.

Opiskelu oikeuden voimassaoloaika: 11.8.2026 —

Tila 11.8.2026 Läsnä

Lisätiedot ^

Varhennetun oppivelvollisuuden jaksot 11.8.2026 —

Tuen päätöksen jaksot Alku 11.8.2026

Opetus oppiaineittain (vamman, sairauden tai rajoitteen perusteella)

- Huom. KOSKI-kentän nimeä päivitetty 20.8.2026. Aiempi nimi: 'Opetuksen järjestäminen vamman, sairauden tai rajoitteen perusteella'.
- Lisätieto merkitään oppilaalle, jolle on tehty perusopetuslain uuden 20 i § mukainen hallintopäätös opetuksen järjestämisestä oppimiskykyyn vaikuttavan vamman, sairauden tai toimintakyvyn rajoitteen perusteella ja **oppilas opiskelee oppiaineittain**. Lisäksi oppilaalla on aina tukea koskeva päätös.

Undervisning enligt läroämnen (på grund av funktionsnedsättning, sjukdom eller begränsning)

- Obs. Namnet på fältet som visas i KOSKI-användargränssnittet har uppdaterats 20.8.2026. Det tidigare namnet var "Ordande av undervisning på grund av funktionsnedsättning, sjukdom eller begränsning".
- Tilläggsuppgifter antecknas om en elev som har ett förvaltningsbeslut om ordnande av undervisning på grund av funktionsnedsättning, sjukdom eller begränsad funktionsförmåga som påverkar inlärningsförmågan och **eleven studerar enligt läroämnen**. Dessutom har eleven alltid ett beslut om stöd.

Esimerkki: oppilas on ollut pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä

Exempel: eleven har omfattats av förlängda läroplikten

Kuva KOSKI-
testiympäristöstä.

Opiskelu-oikeuden voimassaoloaika: 10.8.2022 —

Tila → 10.8.2022 Läsna

Lisätiedot ^

Pidennetty oppivelvollisuus 10.8.2022 — 22.8.2026

Opetus oppiaineittain (vamman, sairauden
tai rajoitteen perusteella) 23.8.2026 —

Erityisen tuen jaksot 10.8.2022 — 22.8.2026

Opiskelee toiminta-alueittain ei

Tuen päätöksen jaksot Alku 23.8.2026

Oppilas on muiden kuin vaikeimmin
kehitysvammaisten opetuksessa 10.8.2022 — 22.8.2026

Bild från
KOSKI-
testområdet

Opetus toiminta-alueittain (vamman, sairauden tai rajoitteen perusteella)

- Huom. KOSKI-käyttöliittymässä ja virheilmoituksissa näkyy vielä kentän vanha nimi ”Opiskelee toiminta-alueittain”. Nimi päivitetään elokuun aikana.
- Lisätieto merkitään oppilaalle, jolle on tehty perusopetuslain uuden 20 i § mukainen hallintopäätös opetuksen järjestämisestä oppimiskykyyn vaikuttavan vamman, sairauden tai toimintakyvyn rajoitteen perusteella ja oppilas opiskelee toiminta-alueittain. Lisäksi oppilaalla on aina myös tukea koskeva päätös.

Undervisning enligt verksamhetsområden (på grund av funktionsnedsättning, sjukdom eller begränsning)

- OBS. i KOSKI-användargränssnittet och felmeddelanden visas ännu fältets tidigare namn ’ Studerar enligt verksamhetsområden’. Namnet uppdateras under augusti.
- Tilläggsuppgiften antecknas för en elev som har ett förvaltningsbeslut om ordnande av undervisning i enlighet med lagen om grundläggande utbildning på grund av funktionsnedsättning, sjukdom eller begränsad funktionsförmåga som påverkar inlärningsförmågan och eleven studerar enligt verksamhetsområde. Dessutom har eleven alltid ett beslut om stöd.

Esimerkki: oppilas opiskellut toiminta-alueittain, jatkaa toiminta-alueittain opiskelua

Exempel: eleven studerat enligt verksamhetsområden, fortsätter studier enligt verksamhetsområden

Opiskelu-oikeuden voimassaoloaika: 10.8.2020 —

Tila → 10.8.2020 Läsna

Lisätiedot ^

Pidennetty oppivelvollisuus	1.8.2020 — 31.8.2026
Opetus toiminta-alueittain (vamman, sairauden tai rajoitteen perusteella)	1.9.2026 —
Erityisen tuen jaksot	1.8.2020 — 31.8.2026
Opiskelee toiminta-alueittain	kyllä
Tuen päätöksen jaksot	Alku 1.9.2026
Vaikeimmin kehitysvammainen	1.8.2020 — 31.8.2026

Valmistavan opetuksen lisäopetus

- Perusopetuksen oppimäärän opiskeluoikeuden lisätietoihin merkitään ”Valmistavan opetuksen lisäopetus” alkamispäivineen.
- Lisäopetus saa kestää korkeintaan vuoden. KOSKI-palvelun validaatio vaatii jaksolle päättymispäivän, kun lisäopetuksen alkamispäivästä on yksi vuosi.

Tilläggsundervisning för förberedande undervisning

- Tilläggsuppgiften ”Tilläggsundervisning för förberedande undervisning” i elevens studierätt för grundläggande utbildning tillsammans med startdatumet.
- Tilläggsundervisningen får pågå i högst ett år. KOSKI-tjänstens validering kräver ett slutdatum för perioden när ett år har gått från tilläggsundervisningens startdatum.

Länsi-Puijon koulu, perusopetus (2026—, läsnä)

Opiskeluoikeuden voimassaoloaika: 10.8.2026 —

Tila 10.8.2026 Läsnä

Lisätiedot ^

Valmistavan opetuksen lisäopetus 10.8.2026 —

Tuki ja materiaalit

- Palvelun sähköpostiosoite: koski@opintopolku.fi
- KOSKI-käyttäjäohjeet opetuksen ja koulutuksen järjestäjille: [Käyttäjäohjeet koulutuksen järjestäjille - Opetushallituksen palvelu- ja prosessikokonaisuus - Eduuni-wiki](#)
- Yleissivistävän koulutuksen KOSKI-klinikka noin neljän viikon välein perjantaisin klo 9.30-10.30. Aikataulu ja linkki klinikkaan: [KOSKI-klinikat - Opetushallituksen palvelu- ja prosessikokonaisuus - Eduuni-wiki](#)

Stöd och material

- Tjänstens e-postadress: koski@opintopolku.fi
- KOSKI-användaranvisningar för utbildningsanordnare: [Anvisningar för utbildningsanordnare - Opetushallituksen palvelu- ja prosessikokonaisuus - Eduuni-wiki](#)
- KOSKI-kliniker för den allmänbildande utbildningen ungefär var fjärde vecka fredagar kl. 9.30–10.30. Tidtabell och länk till klinikerna: [KOSKI-klinikat - Opetushallituksen palvelu- ja prosessikokonaisuus - Eduuni-wiki](#)

Ajankohtaista opetus- ja kulttuuritoimen esi- ja perusopetuksen valtionosuusrahoituksessa

Aktuellt inom statsandelsfinansieringen för
förskoleundervisning och grundläggande utbildning
inom undervisnings- och kulturverksamheten

Kristiina Pirnes

Erityisasiantuntija/Specialsakkunnig

Valtionosuudet/Statsandelsteam

Opetushallitus/Utbildningsstyrelsen

valtionosuudet@oph.fi

Mikä muuttuu opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuusrahoituksessa 1.8.2026 alkaen?

- Tuen uudistuksen johdosta opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset rahoituksen perusteet ja yksikköhintojen kertoimet muuttuvat.
- Rahoituslain muutos koskien rahoituksen **perusteita** tulee voimaan 1.8.2026, mutta koko vuoden 2026 rahoitus lasketaan ja maksetaan 31.7.2026 asti voimassa olleen säädännön mukaisesti. Rahoituslain muutos todentuu vasta 1.1.2027 alkaen maksettavassa rahoituksessa.
- Rahoituslain muutos koskee
  - varhennettua oppivelvollisuutta (oppivelvollisuuslaki 2§, 3 mom), rahoituslain uusi kerroin 2,6/suorite (lapsi)
  - perusopetuksen oppilaan opetuksen järjestämistä vamman, sairauden tai toimintakyvyn rajoitteen perusteella (POL 20 i §, 1 mom), rahoituslain uusi kerroin 2,75/suorite (oppilas)
  - Perusopetuksen oppilaan opetuksen järjestämistä toiminta-alueittain (POL 20 i § 2 mom), rahoituslain uusi kerroin 4,76/suorite (oppilas)

Ks. laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta (1092/2024, 29 §) ja laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta (1371/2025).

Vad ändras i statsandelsfinansieringen för undervisnings- och kulturverksamhet från och med 1.8.2026?

- Till följd av reformen av stödet ändras finansieringsgrunderna och koefficienterna för enhetspriserna enligt lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet.
- Ändringen av finansieringslagen som gäller **finansieringsgrunderna** träder i kraft 1.8.2026, men finansieringen för hela år 2026 beräknas och betalas enligt den lagstiftning som gällde till och med 31.7.2026. Ändringen får genomslag först i den finansiering som betalas från och med 1.1.2027.
- Ändringen av finansieringslagen gäller:
  - tidigarelagd läroplikt (läropliktslagen 2 § 3 mom.), ny koefficient 2,6/prestation (barn)
  - Ordnande av grundläggande utbildning för en elev med en funktionsnedsättning, sjukdom eller begränsad funktionsförmåga som påverkar inlärningsförmågan (20 i § 1 mom. i lagen om grundläggande utbildning), ny koefficient 2,75/prestation (elev)
  - ordnande av undervisning enligt verksamhetsområde (20 i § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning), ny koefficient 4,76/prestation (elev)

Lag om ändring av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1092/2024, 29 §) och Lag om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1371/2025).

Syksyn tilastointipäivä 20.9. lähestyy

- Tilastointipäivän 20.9.2026 mukaiset tiedot lapsen varhennetusta oppivelvollisuudesta tai perusopetuslain 20 i § mukaisesta perusopetuksen järjestämisestä oppilaalle oppimiskykyyn vaikuttavan vamman, sairauden tai toimintakyvyn rajoitteen perusteella tulee olla siirrettynä KOSKI-tietovarantoon 30.9.2026 mennessä
  - Valtionosuusjärjestelmän ennakkoraportit julkaistaan KOSKI-wikissä syyskuun alussa KOSKI-tietovarannossa olevien, rahoitukseen vaikuttavien tietojen tarkistamista varten
- KOSKI-tietojen poiminta valtionosuusjärjestelmään tehdään 1.10. alkaen
- Uusien valtionosuusrahoituksen perusteiden mukainen opetus- ja kulttuuritoimen rahoitus maksetaan valtionosuuden saajille eli opetuksen järjestäjille 1.1.2027 alkaen
- Rahoituksen laskenta: Suoritemäärä * Yksikköhinta * Valtionosuus% (100%)
  - Suoritemääränä käytetään KOSKI-tietovarannosta poimittua rahoituksen perusteena olevaa oppilasmäärä, esim. toiminta-alueittain järjestettävän perusopetuksen oppilaiden määrä
  - Yksikköhinta lasketaan vähentämällä valtiovarainministeriön vuosittain vahvistamasta **kotikuntakorvauksen perusosasta** 320,77 euroa ja kertomalla erotus rahoituslain mukaisella kertoimella, esim. toiminta-alueittain järjestettävän perusopetuksen kerroin on 4,76

Statistikdagen den 20.9. närmar sig

- Uppgifter enligt statistikdagen 20.9.2026 om tidigarelagda läroplikt eller ordnande av undervisning enligt 20 i § i lagen om grundläggande utbildning ska ha förts över till informationsresursen KOSKI senast 30.9.2026.
  - Statsandelssystemets förhandsrapporter publiceras i KOSKI-wikin i början av september för granskning av de uppgifter i KOSKI-informationsresursen som påverkar finansieringen.
- Uttaget av KOSKI-uppgifter till statsandelssystemet görs från och med 1.10.
- Finansiering för undervisnings- och kulturverksamhet enligt de nya statsandelsgrunderna betalas till statsandelsmottagarna, det vill säga utbildningsanordnarna, från och med 1.1.2027.
- Beräkning av finansieringen: $\text{Antal prestationer} \times \text{enhetspris} \times \text{statsandelsprocent (100 \%)}$
  - Som antal prestationer används det elevantal som utgör grund för finansieringen och som hämtas från KOSKI-informationsresursen, till exempel antalet elever inom undervisningen som ordnas enligt verksamhetsområde.
  - Enhetspriset beräknas genom att 320,77 euro dras av från den grund del för **hemkommunsersättning** som årligen fastställs av finansministeriet och skillnaden multipliceras med den koefficient som anges i finansieringslagen. Exempelvis är koefficienten 4,76 för undervisningen som ordnas enligt verksamhetsområde.

Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus

1.8.2026 alkaen

- Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslakiin on lisätty säännökset opetuksen järjestäjille maksettavasta valmistavan opetuksen lisärahoituksesta (Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta 1370/2025).
- Siirtymäaikana, **1.8.–31.12. 2026 ja vuonna 2027**, rahoitusta maksetaan valmistavan opetuksen **lisäopetusta järjestäville** perusopetuksen järjestäjille KOSKI-tietovarannosta tilastointipäivien 20.9.2025 ja/tai 20.9.2026 mukaisesti poimitujen **perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilasmäärätietojen perusteella**.
  - opetuksen järjestäjä on ilmoittanut Opetushallituksen kevään 2026 kustannustiedonkeruun yhteydessä **lisäopetuksen järjestämisestä** siirtymäaikana
  - yksityisellä opetuksen järjestäjällä on opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä perusopetukseen valmistavan opetuksen **järjestämislupa**
- **Vuodesta 2028 alkaen** valmistavan opetuksen lisäopetuksen rahoitus lasketaan varainhoitovuotta edeltävänä vuonna päättyvän **lukuvuoden aikana lisäopetuksen aloittaneiden oppilaiden lukumäärän mukaan**. Aloittaneiden oppilaiden lukumäärät poimitaan KOSKI-tietovarannosta 30.9. tilanteesta. Esim. vuoden 2028 rahoitus lasketaan lisäopetuksessa lukuvuonna 2026–2027 aloittaneiden oppilaiden lukumäärän mukaan (tieto poimitaan KOSKI:sta 30.9.2027 tilanteesta).

Tilläggsundervisning för förberedande undervisning inom den grundläggande utbildningen från och med 1.8.2026

- I lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet har det införts bestämmelser om finansiering för **tilläggsundervisning** för förberedande undervisning som betalas till utbildningsanordnarna (lag om ändring av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet 1370/2025).
- Under övergångsperioden (1.8.-31.12.2026 samt 2027), betalas finansiering till anordnare av grundläggande utbildning som **ordnar tilläggsundervisning** för förberedande undervisning. Finansieringen baseras på uppgifter om antalet **elever i förberedande undervisning** inför den grundläggande utbildningen, hämtade ur KOSKI enligt statistikdagarna 20.9.2025 och/eller 20.9.2026.
  - Utbildningsanordnaren, i samband med Utbildningsstyrelsens insamling av kostnadsuppgifter våren 2026, **har anmält att den ordnar tilläggsundervisning** under övergångsperioden
  - privat utbildningsanordnare har **tillstånd att ordna förberedande undervisning** inför den grundläggande utbildningen
- **Från och med år 2028** beräknas finansieringen för **tilläggsundervisningen** enligt **antalet elever som har inlett tilläggsundervisningen under det läsår som avslutas året före finansåret**. Antalet elever hämtas från KOSKI-informationsresursen enligt situationen 30.9. Till exempel beräknas finansieringen för år 2028 enligt antalet elever som har inlett tilläggsundervisningen under läsåret 2026-2027 (uppgiften hämtas från KOSKI enligt situationen 30.9.2027).

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Kiitos Tack

Kristiina Pirnes

erityisasiantuntija, valtionosuudet

<https://www.oph.fi/fi/palvelumme/valtionosuudet>

valtionosuudet@oph.fi

Presentation på svenska
(kl. 15.15–16.00)

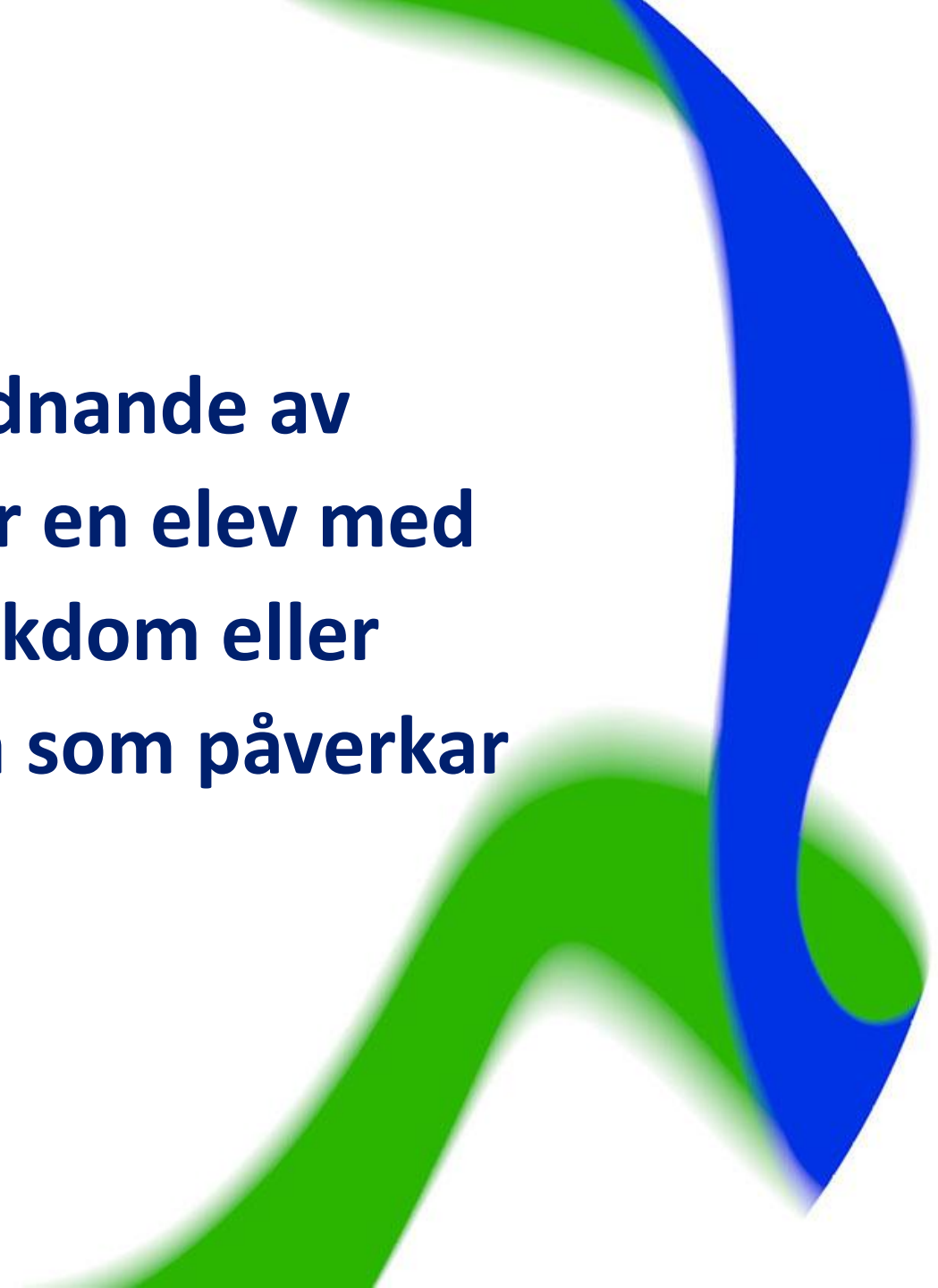
Utbildningsstyrelsens principer för tryggare rum

- **Område fritt från diskriminering:** Vi godkänner inte diskriminering eller trakasserier i någon form. Vi respekterar alla människor och värdesätter mångfald.
- **Undvik antaganden:** Respektera alla människors rätt att definiera eller inte definiera sig själva. Gör inte antaganden utgående från någons personliga egenskaper.
- **Var välvillig:** Det är mänskligt att göra misstag. Det är tillåtet att göra fel och att ställa frågor. Utgå från att alla deltar i diskussionen med en välvillig inställning utifrån sitt eget utgångsläge.
- **Visa respekt:** Var och en har rätt till sin egen åsikt och en skyldighet att respektera andras åsikter. Diskriminerande inställningar är inte åsikter.
- **För på tal:** För saker på tal. Det finns inga självklarheter. Lär dig att både ge och ta emot respektfull och konstruktiv respons.
- **Ge plats:** Ge plats åt andra. Försäkra dig om att alla får sin röst hörd och kan delta i diskussionen.
- **Ta hand om dig själv:** Ta hand om ditt eget välmående på sätt som passar dig.
- **Om du bevittnar diskriminering, rasism eller trakasserier, ingrip i situationen.**

Presentationens innehåll

- Tidigarelagd läroplikt och ordnande av grundläggande utbildning för en elev med en funktionsnedsättning, sjukdom eller begränsad funktionsförmåga som påverkar inlärningsförmågan
- Processen och modellblanketterna för stöd för lärande som stöd för lokala lösningar
- Aktuellt stödmaterial och annat stöd för implementering under hösten 2026

**Tidigarelagd läroplikt och ordnande av
grundläggande utbildning för en elev med
en funktionsnedsättning, sjukdom eller
begränsad funktionsförmåga som påverkar
inlärningsförmågan**

Centrala principer för beslut om tidigarelagd läroplikt och undervisning enligt 20 i § i lagen om grundläggande utbildning fr.o.m 1.8.2026

Behovet av tidigarelagd läroplikt och undervisning enligt 20 i § i lagen om grundläggande utbildning ska bedömas utgående från om barnet/eleven har en funktionsnedsättning, sjukdom eller begränsad funktionsförmåga **som påverkar inlärningsförmågan**.

- Beslut om tidigarelagd läroplikt enligt 2 § i läropliktslagen
  - Beslutet om tidigarelagd läroplikt fastställer att den tidigarelagda läroplikten uppkommer det år barnet fyller 6 år. I beslutet ska anges när barnets läroplikt uppkommer.
  - För ett barn som har ett beslut om tidigarelagd läroplikt ska även ett beslut om stöd fattas.
  - Beslut om tidigarelagd läroplikt ska fattas innan barnet inleder skolgången och beslutet är inte i kraft efter att den grundläggande utbildningen inletts.
- Beslut om stöd (20 f § i lagen om grundläggande utbildning) i grundläggande utbildning
  - I beslutet om stöd beslutar man om ordnande av grundläggande utbildning för en elev med en funktionsnedsättning, sjukdom eller begränsad funktionsförmåga som påverkar inlärningsförmågan utgående från 20 i § i lagen om grundläggande utbildning.

Bedömning av behovet av tidigarelagd läroplikt och undervisning enligt 20 i § i lagen om grundläggande utbildning

I den gemensamma bedömningen av behovet av tidigarelagd läroplikt och behovet av att ordna undervisning enligt 20 i § i lagen om grundläggande utbildning skapas en gemensam förståelse för kontinuiteten i stödet för lärande i övergångsskedena.

- Samarbete mellan småbarnspedagogiken, förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen.
- Sektorsövergripande samarbete (t.ex. den instans som ansvarar för vården av barnet/eleven, elevvården).

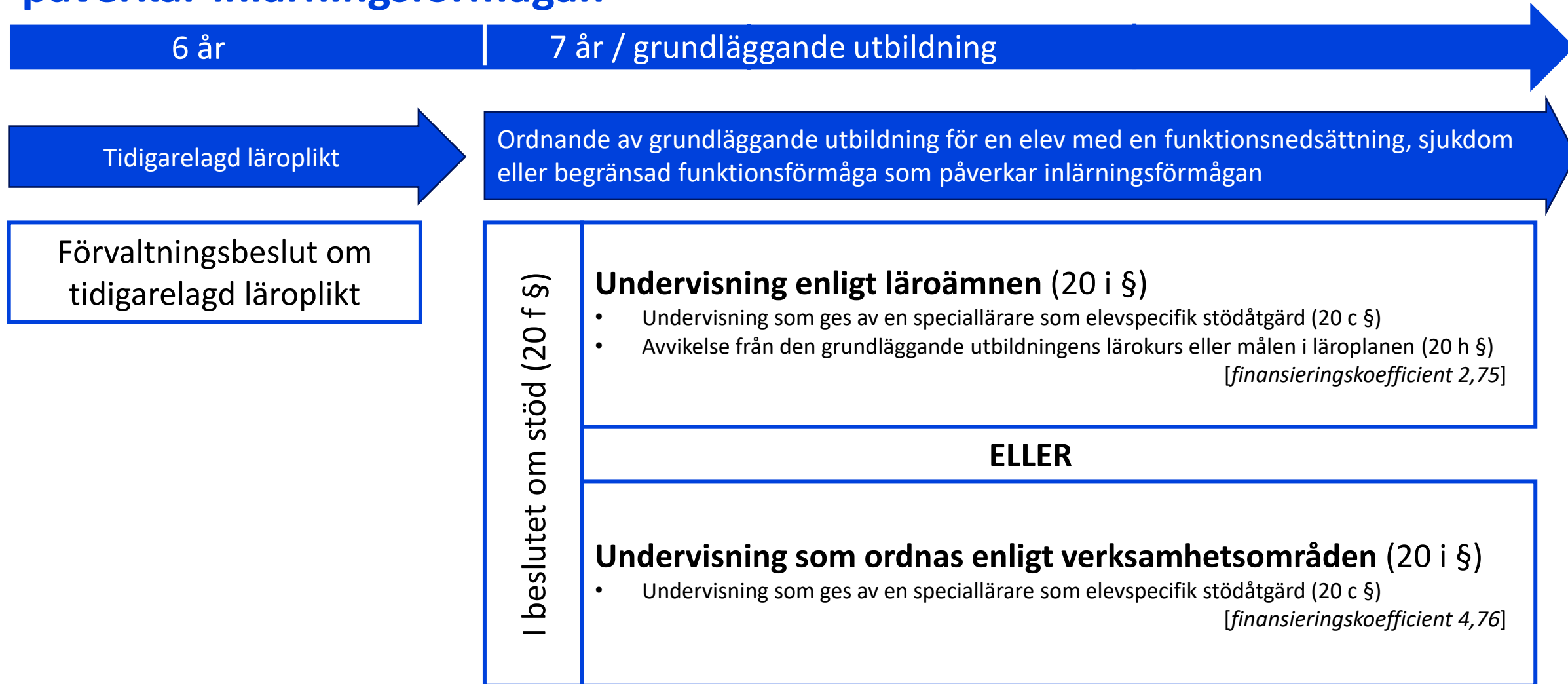
Bedömning av behovet av barn-/elevspecifikt stöd:

- Efter bedömningen av behovet av tidigarelagd läroplikt bedöms med vilka barnspecifika stödåtgärder i förskoleundervisning barnet ska stödjas. Stödåtgärderna ska vara antingen regelbunden undervisning som ges av en speciallärare delvis i smågrupp och i samband med annan undervisning eller undervisning som ges av en speciallärare i smågrupp på heltid.
- Efter bedömningen av behovet hos en elev av undervisning enligt 20 i § i lagen om grundläggande utbildning bedöms med vilka elevspecifika stödåtgärder och med vilken avvikelse från den grundläggande utbildningens lärokurs eller målen i läroplanen eleven ska stödjas. Därtill ska beslutas om eleven ska studera enligt läroämnena eller enligt verksamhetsområdena.

Tidigarelagd läroplikt för ett barn som har en funktionsnedsättning, sjukdom eller begränsad funktionsförmåga som påverkar inlärningsförmågan

Ordnan­de av grundläggande utbildning enligt 20 i § för en elev med en funktionsnedsättning, sjukdom eller begränsad funktionsförmåga som påverkar inlärningsförmågan

Kan man inom ramen för den nuvarande lagstiftningen inleda den grundläggande utbildningen ett år senare och med vilka motiveringar? I vilka situationer behövs ett psykologutlåtande för att anordna undervisningen? Och finns det situationer där man även behöver ett läkarutlåtande?

- Ett barn kan inleda den grundläggande utbildningen ett år senare om det är förenligt med barnets bästa. Ett beslut enligt 27 § i lagen om grundläggande utbildning kan fattas både för ett barn som har ett beslut om tidigarelagd läroplikt och ett barn som inte har det.
  - Ett barn har **rätt att delta i förskoleundervisning ett läsår till som 7-åring endast** om ett beslut om att inleda den grundläggande utbildningen senare enligt 27 § har fattats för barnet.
- Ett förvaltningsbeslut om att inleda den grundläggande utbildningen senare än föreskrivet ska fattas **endast av grundad anledning och efter noggrant övervägande**.
  - Ett beslut kan inte fattas till exempel med hänvisning till att man i den grundläggande utbildningen inte skulle ha möjlighet att tillgodose ett 7-årigt barns behov av stöd för lärande och skolgång.
  - Ett barn behöver inte vara "skolmoget" för att kunna inleda den grundläggande utbildningen.
- **En psykologisk utredning ska alltid finnas** som grund för ett beslut om att inleda den grundläggande utbildningen senare, och därtill vid behov en medicinsk utredning.

Processen och modellblanketterna för stöd för lärande som stöd för lokala lösningar

Utbildningsstyrelsens uppdaterade modellblanketter

Förskoleundervisning

- Plan för genomförande av barnspecifikt stöd inom förskoleundervisningen
- Beslut om stöd inom förskoleundervisningen

Modellblanketter och processbeskrivningar för stödet inom förskoleundervisningen

Grundläggande utbildning

- Plan för genomförande av elevspecifikt stöd inom den grundläggande utbildningen
- Modellblanketter för bilagor till Plan för genomförande av elevspecifikt stöd
- Beslut om stöd inom den grundläggande utbildningen

Modellblanketter och processbeskrivningar för stödet inom den grundläggande utbildningen

Nya modellblanketter:

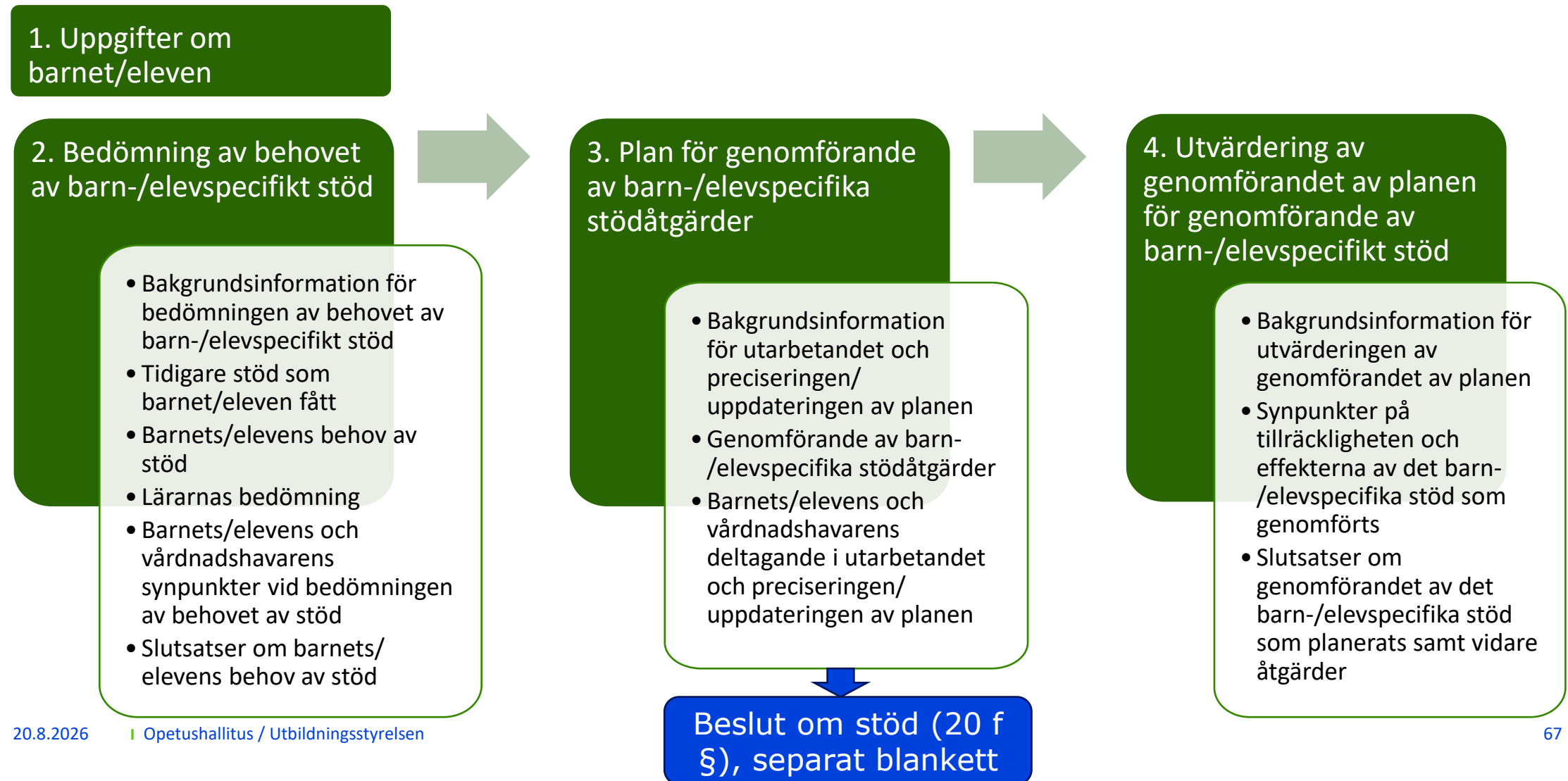
- Plan för tillägsundervisning för förberedande undervisning som ordnas inom den grundläggande utbildningen
- Plan för flexibel grundläggande utbildning

Bakgrund till uppdateringen och syftet med blanketterna

- Utbildningsstyrelsens modellblanketter fungerar som **modeller utifrån vilka utbildningsanordnare kan utarbeta lokala** blanketter/ datainsamling, till exempel för planer och beslut som gäller behov av stöd.
  - Utbildningsstyrelsen fastställer inte vilka blanketter som ska användas lokalt, utan beslut som gäller dokumentationen ska fattas i enlighet med lokalt överenskomna processer och anvisningar.
  - Utbildningsstyrelsen utarbetar inte heller exempel på hur modellblanketterna ska fyllas i, eftersom detta hör till det lokala genomförandet.
- Den lokala utbildningsanordnaren ska se till att nödvändiga uppgifter dokumenteras och arkiveras på ett ändamålsenligt sätt.
  - Den lokala utbildningsanordnaren kan använda informationssystem eller direkt använda versioner av modellblanketterna.
- Behovet av att uppdatera modellblanketterna grundade sig på ändringar i lagstiftningen samt på respons som erhöles från anordnare, enheter och skolor samt från Tillstånds- och tillsynsverket (TTV).

Utbildningsstyrelsens modellblankett:

Processen i utarbetandet av *Plan för genomförande av barn-/elevspecifika stödåtgärder*

Barnets, elevens och vårdnadshavarens delaktighet i processen

Barnets/elevens och vårdnadshavarens deltagande

- I enlighet med grunderna för förskoleundervisningens läroplan och grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen ska undervisningen anordnas enligt inkluderande principer, vilket innebär att barnets/elevens delaktighet har en stor betydelse.
- Blanketterna påminner om att i enlighet med lagen och läroplansgrunderna ska barnets/elevens åsikter utredas och barnet/eleven samt vårdnadshavarna ska ges möjlighet att delta i bedömningen och planeringen.
- Blanketterna gör det också möjligt att beakta barnets/elevens och vårdnadshavarnas synpunkter i samband med utvärderingen av genomförandet av planen, tillräckligheten och effekterna av stödet.

Hörande av barnet/eleven och vårdnadshavaren

- Observera att det i utvärderingen och planeringen inte är frågan om ett hörande i enlighet med förvaltningslagen inför ett eventuellt beslut. Om ett förvaltningsbeslut behövs, ska man genomföra ett hörande i enlighet med förvaltningslagen och lokala processer.
- Det kommer inte att utarbetas en nationell blankett för hörande, men mera information finns här
  - [Förvaltningsbeslutsprocessen: Beslut om stöd eller avvikande ordnande av förskoleundervisning | Utbildningsstyrelsen](#)
  - [Förvaltningsbeslutsprocessen: Beslut om stöd | Utbildningsstyrelsen](#)
- Förvaltningsbeslutet ska i första hand delges elektroniskt. (Lag om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet, ändringen trädde i kraft 14.4.2026). Elektronisk delgivning förutsätter att instansen som fattat beslutet har tagit i bruk meddelandetjänsten Suomi.fi. Ytterligare information: <https://www.kommunforbundet.fi/cirkular/2026/andringar-i-lagstiftningen-om-prioritering-av-elektronisk-delgivning>

Ska man utarbeta en ny plan i samma blankett som den tidigare planen? Hur är det med utvärderingen?

- Planen för genomförande av barn-/elevspecifikt stöd är avsedd att, i enlighet med sitt namn, fungera som en plan för hur stödet ska genomföras i praktiken. Detta innebär att del 3 kan preciseras och uppdateras vid behov under hela förskoleundervisningen/den grundläggande utbildningen.
  - Beroende på hur och var dokumentet upprättas (t.ex. i Wilma) behöver man lokalt avgöra hur preciseringar och uppdateringar ska göras.
  - Exempelvis kan man lokalt besluta att man tar en kopia av det tidigare dokumentet, i vilken del 3 preciseras/uppdateras. I så fall förblir del 2 oförändrad, om inte hela beslutprocessen ska inledas på nytt för att fatta ett nytt beslut om stöd.
- Det är viktigt att säkerställa att datum för utarbetandet eller preciseringen/uppdateringen av planen tydligt framgår, så att övriga delar av dokumentet (t.ex. bedömning av behovet av barn-/elevspecifikt stöd i del 2 och eventuella bilagor inom den grundläggande utbildningen) kan kopplas till rätt plan.
- Del 4 upprättas alltid efter att stödet har genomförts och hör alltid samman med den plan som ligger till grund för det stöd som ges till barnet/eleven.

Bedömning av behovet av elevspecifikt stöd, 2.3 & 2.4

- Den uppdaterade delen 2.3 beskriver bättre elevens behov av stöd.
  - Behovet av stöd för skolgången har formulerats i modellblanketten.
  - Även situationer då en elev framskrider i studierna enligt verksamhetsområden har beaktats.
- I del 2.4 ska bedömningen som de lärare som undervisar eleven gör av det genomförda stödet beskrivas.
  - Bedömningen ska antecknas endast till den del det gäller eleven.
  - Bedömningen av det stöd som genomförts är ett viktigt skede i processen för stöd för elevspecifikt stöd.

2.3 Elevens behov av stöd för lärande och skolgång samt läget i fråga om studiernas framskridande vid tidpunkten för genomförandet av bedömningen av behovet av stöd

Delen fylls i när behovet av elevspecifika stödåtgärder och/eller behov av avvikelse enligt 20 h § i lagen om grundläggande utbildning utreds. Delen fylls också då upphävandet av elevspecifika stödåtgärder eller avvikelse enligt 20 h § i lagen om grundläggande utbildning behöver motiveras.

Punkterna om framskridande i studier fylls i endast för de läroämnen eller verksamhetsområden som är relevanta vid bedömningen av behovet av stöd för lärande och skolgång inför att ett förvaltningsbeslut ska fattas. I denna del ska inte uppgifter uppdateras om inte en ny bedömning av behovet av elevspecifikt stöd genomförs.

Beskrivning av elevens behov av stöd i anknytning till lärande och skolgång:

De senaste prestationerna och hur eleven klarat sig som är centrala för elevens framskridande i studierna:

Läroämne/verksamhetsområde:

Prestationer och hur eleven klarat sig (vid behov uppgifter om eventuell avvikelse från målen i lärokursen eller från läroplanen då det gäller läroämne):

2.4 Den bedömning som de lärare som undervisar eleven gör av redan genomfört stöd i relation till elevens behov av stöd för lärande och skolgång

I denna del utvärderas huruvida det stöd som eleven redan har fått är tillräckligt samt behovet av att göra ändringar i den nuvarande situationen. Endast de fält som är relevanta för elevens situation ska fyllas i.

Den bedömning som de lärare som undervisar eleven gör av tillräckligheten av de gruppsspecifika stödformer som eleven har fått:

Bedömning av behovet av elevspecifikt stöd, 2.6

- I del 2.6 sammanställs slutsatser utifrån tidigare dokumenterade omständigheter kring behovet av stöd och framlagda synpunkter.
- Motiveringarna till slutsatserna delges beslutsfattaren som underlag för förvaltningsbeslutet.
- I slutsatserna har även de situationer beaktats där
  - man behöver ändra det elevspecifika stödet som man tidigare fattat beslut om,
  - det inte finns behov av elevspecifika stödåtgärder eller av avvikelse från den grundläggande utbildningens lärokurs eller målen i läroplanen.

2.6 Slutsatser om elevens behov av stöd för lärande och skolgång

I denna del antecknas behovet av elevspecifikt stöd samt eventuellt behov av avvikelse från lärokursen eller målen i läroplanen, eller behov av ändringar i tidigare beslut till följd av förändringar i elevens situation.

Valen bildar ett beslutsförslag.

Mer detaljerade planer beskrivs i del 3 (20 c § i lagen om grundläggande utbildning) och vid behov i separata bilagor (20 h § och 20 i § i lagen om grundläggande utbildning).

Elevspecifika stödåtgärder (Lag om grundläggande utbildning 20 c §)

Har eleven behov av elevspecifika stödåtgärder?

☐ **Ja, eleven har behov av elevspecifika stödåtgärder**

Elevspecifika stödåtgärder behövs eftersom de grupp-specifika stödformerna inte är tillräckliga för att tillgodose elevens behov av stöd.

Eleven har behov av följande elevspecifika stödåtgärder:

Undervisning som ges av en speciallärare eller specialklass lärare

☐ Undervisning som ges av en speciallärare delvis i smågrupp och i samband med annan undervisning (i mindre än hälften av lektionerna) i följande läroämnen:

Avgränsning av läroämnets lärokurs

Utöver elevspecifika stödåtgärder har eleven behov av att få lärokursen avgränsad i ett eller flera läroämnen, eftersom eleven, trots undervisning som ges av en speciallärare eller en specialklasslärare i smågrupp eller specialklass, inte uppnår godkända resultat i ett eller flera läroämnen.

☐ **Eleven har behov av avgränsning av lärokursen**

i följande läroämne/läroämnen:

Om alternativet väljs, beskrivs det praktiska genomförandet av de elevspecifika stödåtgärder som behövs i del 3.2 *Genomförande av elevspecifika stödåtgärder*. Därtill beskrivs de mål som fastställs för eleven i de läroämnena i vilka lärokurser avgränsas, det innehåll som eleven ska studera, principerna för bedömning av elevens kunskaper, planerna för framskridandet i studierna samt pedagogiska lösningar som stöder elevens lärande i **Bilaga 2: Plan för avgränsning av läroämnets lärokurs**.

Till följd av att situationen för eleven har förändrats är det tidigare beslutet om stöd och avvikelse från målen inte längre elevens bästa. Eleven framskrider framöver enligt de mål som fastställts för årskursen i de läroämnena som nämns nedan.

☐ **Eleven har inte längre behov av att studera enligt avgränsning av lärokurs och övergår till att studera enligt den grundläggande utbildningens hela lärokurs**

i följande läroämne/läroämnen:

Om alternativet väljs: Kontrollera att motiveringar till bedömningen antecknats i del 2.4 *Den bedömning som de lärare som undervisar eleven gör av redan genomfört stöd i relation till elevens behov av stöd för lärande och skolgång*. Planera vid behov de åtgärder som behövs för att avsluta avvikelsen nedan eller enligt del 3.2 *Genomförande av elevspecifika stödåtgärder*.

Plan för genomförande av elevspecifika stödåtgärder samt bakgrundsuppgifter för planens bilagor

- I del 3 beskrivs det praktiska genomförandet av de elevspecifika stödåtgärderna.
- Del 3 är inte ett direkt underlag för beslutet om stöd, utan är bokstavligen en plan.
- I bakgrundsinformation för del 3 kan tidigare bakgrundinformation som antecknats utnyttjas.
  - I bakgrundsinformationen antecknas datum för det ikraftvarande beslutet om stöd. Datumet är centralt för uppdateringen av planen för att innehållet i planen ska motsvara förvaltningsbeslutet.
- Bilagorna till planen och innehållet i dem är direkt kopplade till del 3.

3 Plan för genomförande av elevspecifika stödåtgärder samt bakgrundsuppgifter för planens bilagor

I denna del antecknas en plan för hur de elevspecifika stödåtgärderna genomförs i praktiken. Om eleven har behov av avvikelser från den grundläggande utbildningens lärokursen eller måten i läroplanen enligt 20 h § i lagen om grundläggande utbildning och/eller ordnande av grundläggande utbildning för en elev med en funktionsnedsättning, sjukdom eller begränsad funktionsförmåga som påverkar inlärningsförmågan enligt 20 i § i lagen om grundläggande utbildning, ska de bilagor som behövs utarbetas som en del av planen. I samband med att planen uppdateras ska även bilagorna vid behov uppdateras. Uppgifter om dem som deltagit i utarbetandet och/eller uppdateringen av både planen och bilagorna ska antecknas i denna plan.

3.1 Bakgrundsinformation för utarbetandet och uppdateringen av planen

Planen har utarbetats av samma personer som genomfört bedömningen av behovet av elevspecifikt stöd
☐ Ja ☐ Nej

Datum för utarbetandet av planen är det samma som för genomförandet av bedömningen av behovet av elevspecifikt stöd
☐ Ja ☐ Nej

3.2 Genomförande av elevspecifika stödåtgärder

Fylls i endast om alternativet "eleven har behov av elevspecifika stödåtgärder" har valts vid bedömningen av elevens behov av stöd (i del 2.6 *Slutsatser om elevens behov av stöd för lärande och skolgång*). Här fylls planerna i för genomförandet av elevspecifika stödåtgärder enligt 20 c § i lagen om grundläggande utbildning. Planer enligt 20 h § och 20 i § upprättas som separata bilagor beroende på elevens behov. Observera att endast uppgifter om de elevspecifika stödåtgärder och läroämnen ska fyllas i för vilka ett förvaltningsbeslut om stöd har fattats/kommer att fattas.

Planerade elevspecifika stödåtgärder för eleven

☐ Undervisning som ges av en speciallärare delvis i smågrupp och i samband med annan undervisning (i mindre än hälften av lektionerna i läroämnet)
Om alternativet väljs antecknas en beskrivning av hur undervisningen genomförs, vilket läroämne det gäller och hur många lektioner i veckan

Beskrivning av det praktiska genomförandet om alternativet har valts/beslut om stödåtgärden har fattats:

Utvärdering av genomförandet av planen för genomförande av elevspecifikt stöd

- Del 4 är en central del i processen för elevspecifikt stöd.
  - Del 4 ska fyllas i först när det elevspecifika stödet har genomförts tillräckligt länge för att kunna utvärderas.
  - Del 4 ska fyllas i minst en gång per läsår eller oftare om elevens behov av stöd har förändrats och genomförandet av stödet behöver utvärderas.
  - Anteckningarna i del 4 kan utnyttjas om man påbörjar en ny process för bedömning av behovet av elevspecifikt stöd.

4 Utvärdering av genomförandet av planen för genomförande av elevspecifikt stöd

Utvärderingen av genomförandet av planen för genomförandet av elevspecifikt stöd görs först när det stöd som planerats för eleven har genomförts i praktiken och tillräckligheten och effekten av det elevspecifika stödet kan utvärderas. I denna del antecknas också utvärderingen av genomförandet av planer i bilagor.

Genomförandet av planen och det elevspecifika stödets tillräcklighet ska alltid utvärderas när elevens behov av stöd kräver det, dock minst en gång per läsår eller oftare om elevens behov förutsätter det.

4.1 Bakgrundsinformation för utvärderingen av genomförandet av planen för genomförande av elevspecifikt stöd

I utvärderingen av planen för genomförande deltar samma personer som deltog då planen senast behandlades.

☐ Ja ☐ Nej

4.2 Synpunkter på tillräckligheten och effekterna av det elevspecifika stöd som genomförts

Har eleven haft nytta av stödåtgärderna enligt planen, har stödåtgärderna varit tillräckliga?

Elevens åsikter:

Stödåtgärderna har varit tillräckliga

☐ ja ☐ i någon mån ☐ nej

Vårdnadshavarens/vårdnadshavarnas/den lagliga företrädarens synpunkter:

Stödåtgärderna har varit tillräckliga

☐ ja ☐ i någon mån ☐ nej

Utvärdering av genomförandet av planen för genomförande av elevspecifikt stöd

I del 4 ska man komma fram till en gemensam slutsats om hur genomförandet av stödet ska fortsätta:

- Genomförandet av det elevspecifika stödet har varit tillräckligt och stödet ska fortsätta enligt planen.
- Stödet är tillräckligt, men planen behöver uppdateras/preciseras. OBS! Uppdateringarna behöver vara i enlighet med beslutet om stöd.
- Det elevspecifika stödet är inte tillräckligt och ett nytt beslut om stöd behöver fattas. En bedömning av behovet av elevspecifikt stöd ska genomföras och en plan för genomförande utarbetas, varefter ett nytt förvaltningsbeslut kan fattas.
- Det elevspecifika stödet har varit tillräckligt och i fortsättningen kan eleven få stöd inom ramen för undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande och gruppsspecifika stödformer. Beslutet om stöd kan upphävas.

4.3 Slutsatser om genomförandet av det elevspecifika stöd som planerats samt vidare åtgärder

Välj ett av följande alternativ.

☐ **Genomförandet av det elevspecifika stödet har varit tillräckligt och stödet ska fortsätta enligt planen.**

Om alternativet väljs: Preciserar hur eleven har haft nytta av det elevspecifika stödet enligt planen.

Åtgärd: Det elevspecifika stödet fortsätter, inga ändringar i anordnandet av stödet

☐ **Behovet av elevspecifikt stöd finns inte längre och därmed kan beslutet om stöd upphävas.**

Om alternativet väljs: Preciserar hur elevens behov av stöd har förändrats och inte längre finns och att gruppsspecifika stödformer och undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande framöver är tillräckliga och eleven har förmåga att framöver studera mål enligt den egna årskursen. Motivera utgående från del 4.2 *Synpunkter på tillräckligheten och effekterna av det elevspecifika stöd som genomförts* och preciseringen i denna punkt varför beslutet om stöd kunde upphävas. Motiveringarna ska delges beslutsfattaren.

Åtgärd: Åtgärder enligt lokala processer vidtas för att avsluta det elevspecifika stödet och upphäva förvaltningsbeslutet. Elevens behov kan framöver tillgodoses med undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande och gruppsspecifika stödformer. Eleven studerar framöver enligt målen för den egna årskursen.

Bedömning av behovet av barnspecifikt stöd (del 2)

Som en del av bedömningen av behovet av barnspecifikt stöd ska det stöd som barnet tidigare fått beskrivas.

I denna del antecknas de **undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande och gruppsspecifika stödformer** som genomförts i barnets grupp samt eventuella genomförda **barnspecifika stödåtgärder** som barnet har fått. Därtill ska nämnas **förvaltningsbeslut eller utredningar som är centrala för bedömningen av barnets behov av stöd** för lärande och deltagande i förskoleundervisning. Bland annat om barnet har ett beslut om tidigarelagd läroplikt.

Här beskrivs även barnets behov av stöd för lärande och deltagande i förskoleundervisning vid tidpunkten för bedömningen...

2.3 Barnets behov av stöd för lärande och deltagande i förskoleundervisning

Beskrivning av barnets behov av stöd för lärande och deltagande i förskoleundervisning vid tidpunkten för bedömningen

... och lärarens bedömning av det stöd som redan har genomförts i relation till barnets behov av stöd. Bedömningen av det stöd som genomförts är ett viktigt skede i processen.

2.4 Lärarens bedömning av det stöd som redan har genomförts i relation till barnets behov av stöd för lärande och deltagande i förskoleundervisning

I denna del utvärderas huruvida det stöd som barnet redan har fått är tillräckligt samt behovet av att göra ändringar i den nuvarande situationen. Endast de fält som är relevanta för barnets situation ska fyllas i.

Lärarens bedömning av tillräckligheten av de gruppsspecifika stödformer som barnet redan har fått:

Lärarens bedömning av tillräckligheten av de barnspecifika stödåtgärder som barnet redan har fått:

Bedömning av behovet av barnspecifikt stöd,

2.6 Slutsatser

I denna del antecknas behovet av barnspecifikt stöd – eller behov av ändringar i tidigare beslut till följd av förändringar i barnets situation.

Beskrivningen ska inte föras över i beslutet om stöd, men ska ges som information till beslutsfattaren för motivering av beslutet.

En mer detaljerad plan antecknas/beskrivs i del 3.

2.6 Slutsatser om barnets behov av stöd för lärande och deltagande i förskoleundervisning

I denna del antecknas behovet av barnspecifikt stöd, eller behov av ändringar i tidigare beslut till följd av förändringar i barnets situation.

Valen bildar ett beslutsförslag. Mer detaljerade planer beskrivs i del 3.

Barnspecifika stödåtgärder

Har barnet behov av barnspecifika stödåtgärder?

☐ Ja, barnet har behov av barnspecifika stödåtgärder

Barnspecifika stödåtgärder behövs eftersom de grupp-specifika stödformerna inte är tillräckliga för att tillgodose barnets behov av stöd.

Barnet har behov av följande barnspecifika stödåtgärder:

☐ Regelbunden undervisning som ges av en speciallärare delvis i smågrupp och i samband med annan undervisning:

☐ Undervisning som ges av en speciallärare på heltid i smågrupp:

☐ Tolkningstjänster:

☐ Biträdestjänster:

☐ Hjälpmedel:

Lärarnas bedömning samt motiveringar för barnets behov av barnspecifika stödåtgärder

På vilket sätt drar barnet nytta av den valda barnspecifika stödåtgärden/de valda barnspecifika stödåtgärderna?

Beskrivningen ska inte föras över i beslutet om stöd, men ska ges som information till beslutsfattaren för motivering av beslutet.

Det praktiska genomförandet av de barnspecifika stödåtgärderna ska beskrivas mer detaljerat i del 3.2

Genomförande av barnspecifika stödåtgärder

☐ Nej, barnet har inte behov av barnspecifika stödåtgärder

Barnspecifika stödåtgärder behövs inte eftersom de grupp-specifika stödformerna är tillräckliga för att tillgodose barnets behov av stöd.

Om alternativet väljs: mer detaljerade motiveringar till varför barnet inte har behov av barnspecifika stödåtgärder. Om detta alternativ väljs behöver inte planen för genomförande av barnspecifikt stöd fyllas i.

Plan för genomförande av barnspecifika stödåtgärder (del 3)

I del 3 antecknas en plan för hur de barnspecifika stödåtgärderna genomförs i praktiken.

Planen ska vid behov preciseras.

Observera att endast uppgifter om de barnspecifika stödåtgärder ska fyllas i för vilka ett förvaltningsbeslut om stöd har fattats/kommer att fattas.

I bakgrundsinformation (3.1) antecknas datum för det ikraftvarande beslutet om stöd. Datumet är centralt för preciseringen av planen för att innehållet i planen ska motsvara förvaltningsbeslutet.

3.2 Genomförande av barnspecifika stödåtgärder

Fylls i endast om alternativet "barnet har behov av barnspecifika stödåtgärder" har valts vid bedömningen av barnets behov av stöd (i del 2.6 *Slutsatser om barnets behov av stöd för lärande och deltagande i förskoleundervisning*). Observera att endast uppgifter om de barnspecifika stödåtgärder ska fyllas i för vilka ett förvaltningsbeslut om stöd har fattats/kommer att fattas.

Planerade barnspecifika stödåtgärder för barnet

☐ **Undervisning som ges av en speciallärare delvis i smågrupp och i samband med annan undervisning**

Beskrivning av det praktiska genomförandet om alternativet har valts/beslut om stödåtgärden har fattats:

☐ **Undervisning som ges av en speciallärare på heltid i smågrupp**

Beskrivning av det praktiska genomförandet om alternativet har valts/beslut om stödåtgärden har fattats:

☐ **Tolkningstjänster**

Beskrivning av det praktiska genomförandet om alternativet har valts/beslut om stödåtgärden har fattats:

☐ **Biträdestjänster**

Beskrivning av det praktiska genomförandet om alternativet har valts/beslut om stödåtgärden har fattats:

☐ **Hjälpmedel**

Beskrivning av det praktiska genomförandet om alternativet har valts/beslut om stödåtgärden har fattats:

På vilket sätt beaktas barnspecifika stödåtgärder i samband med genomförandet av undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande och gruppsspecifika stödformer i förskolegruppen?

Utvärdering av genomförandet av planen för genomförande av barnspecifikt stöd (del 4)

Del 4 ska fyllas i först när det barnspecifika stödet har genomförts tillräckligt länge för att kunna utvärderas.

Del 4 ska fyllas i minst en gång per läsår eller oftare om barnets behov av stöd har förändrats och genomförandet av stödet behöver utvärderas.

I del 4.3 ska man komma fram till en gemensam slutsats om hur genomförandet av stödet ska fortsätta:

- Stödåtgärderna har varit tillräckliga – det barnspecifika stödet fortsätter, inga ändringar
- Planen behöver preciseras – det barnspecifika stödet fortsätter i enlighet med ikraftvarande beslut
- Det finns ett behov av att genomföra en ny bedömning av behovet av barnspecifikt stöd och fatta ett nytt beslut om stöd
- Behovet av barnspecifika stödåtgärder finns inte längre och därmed kan beslutet om stöd upphävas

4.3 Slutsatser om genomförandet av de barnspecifika stödåtgärderna som planerats samt vidare åtgärder

Välj ett av följande alternativ.

☐ **Stödåtgärderna har varit tillräckliga**

Om alternativet väljs: Preciserar hur barnet har haft nytta av stödåtgärderna enligt planen.

Åtgärd: Det barnspecifika stödet fortsätter, inga ändringar i anordnandet av stödet.

☐ **Planen behöver preciseras**

Om alternativet väljs: Preciserar hur barnet har haft nytta av stödåtgärderna enligt planen och beskriv hur planen behöver preciseras.

Åtgärd: Det barnspecifika stödet fortsätter i enlighet med det ikraftvarande förvaltningsbeslutet, men planen ska preciseras.

☐ **Det finns ett behov av att genomföra en ny bedömning av behovet av barnspecifikt stöd och fatta ett nytt beslut om stöd**

Om alternativet väljs: Preciserar hur barnet har haft nytta av stödåtgärderna enligt planen, vilket behov det finns av att precisera planen och hur beslutet behöver ändras.

Åtgärd: En ny bedömning av behovet av barnspecifikt stöd genomförs.

☐ **Behovet av barnspecifika stödåtgärder finns inte längre och därmed kan beslutet om stöd upphävas**

Om alternativet väljs: Preciserar hur barnets behov av stöd har förändrats och inte längre finns och att grupp-specifika stödformer och undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande framöver är tillräckliga. Motivera utgående från del 4.2 och preciseringen i denna punkt varför beslutet om stöd kunde upphävas. Motiveringarna ska delges beslutsfattaren.

Åtgärd: Åtgärder enligt lokala processer vidtas för att avsluta de barnspecifika stödåtgärderna och upphäva förvaltningsbeslutet. Barnets behov kan framöver tillgodoses genom undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande och grupp-specifika stödformer.

Modellblanketterna för beslut om stöd

- Modellblanketterna för beslut om stöd har inte ändrats i någon större utsträckning i varken blanketten för beslut om stöd inom förskoleundervisningen eller för beslut om stöd i den grundläggande utbildningen.
- I beslutet har olika situationer när det gäller elevens vårdnadshavare beaktats bättre.
- I beslutet om stöd inom den grundläggande utbildningen har det lagts till att man enligt 20 i § i lagen om grundläggande utbildning ska besluta om anordnande av den grundläggande utbildningen antingen läroämnesvis eller enligt verksamhetsområden.
- I beslutet har man beaktat att Regionförvaltningsverket har ändrats till Tillstånds- och tillsynsverket.

- I ett beslut om stöd inom den grundläggande utbildningen fattas beslut om **elevspecifika stödåtgärder eller/och avvikelse från den grundläggande utbildningens lärokurs eller målen i läroplanen** (lag om grundläggande utbildning 20 c §, 20 h § ja 20 i §).

- I beslut om stöd fattas inte beslut om undervisningsgrupp eller plats för förskoleundervisningen/skola och inte heller om ordnande av terapier under förskoletiden/skoldagen. Om ett beslut om stöd innebär elevspecifika stödåtgärder i form av undervisning som ges av en specialklasslärare i specialklass innebär att eleven behöver byta skola ska ett separat förvaltningsbeslut om anvisande av närskola fattas för eleven.
- I Utbildningsstyrelsens modellblanketter för beslut om stöd ingår alla uppgifter som är nödvändiga för att fatta beslut.
  - Beslut om stöd inom förskoleundervisningen
  - Beslut om stöd inom den grundläggande utbildningen

80

Från början verkade det som att tanken med lagändringen var att avgränsning av lärokursen ska undvikas så långt det bara går. I våras kom dock infon i ett av era webinarier om att elever som har elevspecifika stödåtgärder ska klara av att skriva samma prov som klassen. I praktiken innebär det för många av mina elever att de inte kommer att klara av provet och därmed kommer att behöva avgränsning. Har vi missförstått eller är detta verkligen tanken?

- I läroplansgrundernas kapitel 6 bestäms att behovet av stöd för lärande samt andra orsaker som inverkar på påvisande av kunnande ska **beaktas i förfaringssätten vid situationer för prov på kunnande** så, att eleven har möjlighet att med hjälp av specialarrangemang och alternativa metoder visa sitt kunnande. De prestationer som eleven då visar på ska därefter bedömas på samma sätt som de andra elevernas.
- Om eleven studerar enligt avgränsning av lärokursen i ett eller flera läroämnen ska elevens lärande och kunnande i dessa läroämnen bedömas enligt de elevspecifika mål och innehåll som fastställs i planen för genomförande av elevspecifikt stöd.

**Aktuellt stödmaterial och annat stöd för
implementering under hösten 2026**

Länkar till blanketter och stödmaterial:

- [Modellblanketter och processbeskrivningar för stödet inom förskoleundervisningen](#)
- [Modellblanketter och processbeskrivningar för stödet inom den grundläggande utbildningen](#)
- [Stöd för lärande och deltagande i förskoleundervisning](#)
- [Stöd för lärande och skolgång](#)
- [Stöd för lärande: begrepp och förklaringar](#)
- [Illustrationsbilder om stödet för lärande inom förskoleundervisningen](#)
- [Illustrationsbilder om stöd för lärande i den grundläggande utbildningen](#)
- Bloggtext: [Behoven hos barn som reagerar med beteende kan tillgodoses i skolor och daghem | Utbildningsstyrelsen](#)
- [Oppimisen tuen sanasto englanniksi \(fi-en\)](#)

Evenemang och nya stödmaterial hösten 2026

Webbinarium på svenska om stöd för lärande:

- **28.10** kl. 14.00–15.30

Teman som behandlas är bl.a. bedömning av behovet av barn-/elevspecifikt stöd, plan för genomförande av barn-/elevspecifika stödåtgärder och beslut om stöd, beredning av beslut om tidigarelagd läroplikt samt ordnade av undervisning enligt 20 i §, sjukhusundervisning och konsultativ sjukhusundervisningstjänst, en fysiskt aktiv livsstil som stöd för lärande.

Länk till anmälan: [Webbinarium om stöd för lärande](#)

- Aktuella samt kommande stödmaterial:
  - Sjukhusundervisning och konsultativ sjukhusundervisningstjänst
  - Hjälpmedel
  - Avvikande ordnande av förskoleundervisning
- Videor med forskare (på svenska)
  - Barn och elever som reagerar med beteende
  - Styrkebaserade utvecklingsprocesser

Frågor?

utbildning@oph.fi

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Tack!

Du kan ge respons på evenemanget här:

